

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

C) BERGSHANDTERINGEN.

KOMMERSKOLLEGIET

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1897.

STOCKHOLM,
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI,
1898.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshanteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

C) BERGSHANDTERINGEN.

KOMMERSKOLLEGIET

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1897.

STOCKHOLM,
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI,
1898.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	V.
Fransk resumé	XX.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur jerngrufvorna år 1897	3.
» 2. Masugnar och deras tillverkningar år 1897	7.
» 3. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart jern och stål år 1897.....	7.
» 4. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jemte skrotadt gjutgods af smidbart jern och stål år 1897	8.
» 5. Stång-, fason- och finjern samt -stål jemte andra gröfre tillverkningar af smidesjern och stål år 1897	9.
» 6. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1897 af stångjern och -stål, bunkstål och stångjernsaflugg m. m. deri inbegripna.....	10.
» 7. Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm år 1897..	11.
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgrufvorna år 1897	12.
» 9. Uppfordrad fältspat år 1897.....	13.
» 10. Tillverkningar af andra metaller än jern år 1897.....	14.
» 11. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1897.....	14.
» 12. Motorer använda vid grufvor och andra bergverk år 1897	15.
» 13. Antal arbetare använda vid bergverken år 1897	16.
» 14. Olyckshändelser vid bergverken år 1897.....	17.
» 15. Antal utmål, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari år 1898	17.
» 16. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1897.....	18.
» 17. Antal utmål, tilldelade under år 1897.....	19.
» 18. Arbetskyldighetens fullgörande i utmålen år 1897	19.
» 19. Bergverken fördelade efter egare år 1897	20.
» 20. För beviljning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1897.....	21.
Bilagor:	
A. Jernmalmsbrytningen i olika länder åren 1871—1896	22.
B. Tackjernstillverkningen i olika länder åren 1871—1896.....	23.

Table des matières.

	Pages.
Rapport au Roi	V.
Résumé en français	XX.
Tableaux:	
Tabl. 1. Extraction des minerais de fer, en 1897 ...	3.
» 2. Hauts-fourneaux et leurs produits, en 1897	7.
» 3. Usines et fourneaux employés, en 1897, à produire le fer doux et l'acier	7.
» 4. Massiaux, fers bruts en barres, lingots et d'autres demi-produits, ainsi qu'ouvrages d'acier moulés et décroûtés, en 1897.....	8.
» 5. Fer et acier étirés en barres et en verges etc. ou bien façonnés, ainsi que d'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1897.....	9.
» 6. Spécification des productions de fer et d'acier en barres, en 1897	10.
» 7. Minerais autres que ceux de fer, en 1897.....	11.
» 8. Houilles extraites, en 1897.....	12.
» 9. Production de feldspath, en 1897	13.
» 10. Métaux autres que le fer, en 1897.....	14.
» 11. Produits divers de l'industrie minérale, en 1897.....	14.
» 12. Moteurs employés dans les mines et les usines, en 1897	15.
» 13. Ouvriers employés dans les mines et les usines, en 1897	16.
» 14. Accidents signalés, en 1897.....	17.
» 15. Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1898, les travaux dans les mines.....	17.
» 16. Permis d'exploitation des mines, en 1897	18.
» 17. Fixations des limites des mines à exploiter, en 1897	19.
» 18. Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1897.....	19.
» 19. Mines et usines réparties à l'égard des possesseurs.....	20.
» 20. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et usines, en 1897.....	21.
Suppléments:	
A. Minerai de fer produit dans les divers pays pendant les années 1871—1896.....	22.
B. Fonte produite dans les divers pays pendant les années 1871—1896.....	23.

TILL KONUNGEN.

Jemlikt nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium härmed afgifva underdånig berättelse rörande bergshandteringen i riket år 1897, hvarvid under särskilda afdelningar redogöres för A) Jernhandteringen, B) Andra bergverksprodukter än jernmalm och jern, C) Arbetskraft,

D) Fyndighetens förvärfvande och försvar, E) Bergverkens fördolning efter egare samt F) Bergverkens för bevillning uppskattade inkomst. De redogörelsen åtföljande tabellerna äro upprättade i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande bilagor till närmast föregående årsberättelse.

A) Jernhandteringen.

a) Malmuppföring.

Under år 1897 hafva, enligt hvad tab. 1 närmare utvisar, ur 366 med malmfångst arbetade, inom 10 olika län belägna jerngrufvor uppfodrads tillsammans 2,086,119 ton bergmalm, medan under år 1896 ur 338 dylika grufvor erhöles 2,038,094 ton malm. Ökningen i produktionen sistlidet är uppgick sålunda till 48,025 ton, motsvarande 2·4 procent. I och för sig är 1897 års produktionssiffra den högsta, som någonsin förekommit. En jemförande öfversigt af jernmalmsbrytningen i medeltal per år under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvarterdera af åren 1893—1897 meddelas i efterföljande tablå:

Jernmalmsbrytningen i riket åren 1861—1897.

Å r l i g e n .	Antal med malmfångst arbetade grufvor.	Bruten jernmalm. Ton.	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period eller år i procent.
1866—1870	422	542,323	+ 19·6
1871—1875	576	784,707	+ 44·7
1876—1880	382	721,232	— 8·1
1881—1885	496	874,423	+ 21·2
1886—1890	530	930,037	+ 6·4
1891—1895	339	1,517,434	+ 63·2
1893	341	1,481,487	—
1894	326	1,926,523	+ 30·0
1895	327	1,901,971	— 1·3
1896	338	2,038,094	+ 7·2
1897	366	2,086,119	+ 2·4

Till den under året uppkomna stegringen i brytningskvantiteten hafva samtliga malmproducerande län med undantag af Upsala och Vestmanlands bidragit, såsom af följande sammanställning kan inhemtas:

Jernmalmsbrytningen inom länen åren 1896 och 1897.

L ä n .	Bruten jernmalm.		Ökning (+) eller minskning (—) under 1897.
	1896.	1897.	
T o n .			
Stockholms län	18,984	21,859	+ 2,875
Upsala län	57,604	56,163	— 1,441
Södermanlands län	20,482	23,263	+ 2,781
Östergötlands län	1,690	2,166	+ 476
Vernlands län	78,773	84,223	+ 5,450
Örebro län	278,512	284,186	+ 5,674
Vestmanlands län	185,586	184,277	— 1,309
Kopparbergs län	784,979	796,433	+ 11,454
Gefleborgs län	2,397	5,751	+ 3,354
Norrbottnens län	609,087	627,798	+ 18,711
Hela riket	2,038,094	2,086,119	+ 48,025

Af den år 1897 brutna jernmalmen hemtades, enligt hvad af föregående öfversigt jemväl framgår, i det närmaste två femtedelar (38 %) från Kopparbergs län, tre tiondedelar (30 %) från Norrbottens län, inemot en sjundedel (14 %) från Örebro län, en elftedel (9 %) från Vestmanlands län samt återstoden, utgörande omkring 9 procent af produktionen i sin helhet, från Stockholms, Upsala, Södermanlands, Östergötlands, Vernlands och Gefleborgs län samfaldt. Förhållandet med afscende på de särskilda länen relativa andelar i den årliga medelfångsten under femårsperioderna 1886—1890 och 1891—1895 samt årsproduktionen under hvarterdera af de fyra senast gångna åren belyses närmare uti nedanstående öfversigt:

Lärens relativa andelar i jernmalmsbrytningen åren 1886—1897.

L ä n .	Procent af produktionen i hela riket.					
	Årligen 1886—1890.	Årligen 1891—1895.	År 1894.	År 1895.	År 1896.	År 1897.
Stockholms län	1·51	1·39	1·03	1·08	0·93	1·05
Upsala län	7·24	4·44	3·27	2·93	2·83	2·69
Södermanlands län	2·71	1·58	1·42	1·17	1·00	1·12
Östergötlands län	0·60	0·20	0·18	0·19	0·08	0·10
Jönköpings län	0·04	0·06	0·14	0·02	—	—
Vernlands län	10·11	5·63	4·32	4·37	3·86	4·04
Örebro län	25·69	19·18	15·50	14·98	13·67	13·62
Vestmanlands län	20·99	12·40	10·88	9·77	9·11	8·83
Kopparbergs län	26·47	31·09	28·44	32·21	38·52	38·18
Gefleborgs län	0·99	0·68	0·66	0·28	0·12	0·28
Norrbottnens län	3·65	23·35	34·16	33·00	29·88	30·09
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Med tillhjälp af de uppgifter, som finnas intagna i tab. 1 rörande icke allenast det erhållna malmbeloppet utan beträffande jemväl kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, är möjlighet beredd att genom beräkning utröna kvantitetsförhållandet mellan den lösbrutna bergmassan och den skradda malmen, deri inbegripet plock, vask och separationsprodukt. Härvid är likväl nödigt, för vinnande af full noggrannhet, att frånräkna de ur äldre varp erhållna malmkvantiteterna, äfvensom den kvantitet berg och malm, som under året blifvit bruten men ej skradd, angående hvilka förhållanden specificerade uppgifter finnas i anmärkningarne till tab. 1. Med iakttagande här af har nedanstående öfversigt uppgjorts:

	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skradd malm. Ton.	Malmprocent.
Stockholms län	38,269	21,505	56·2
Upsala län	111,732	55,436	49·6
Södermanlands län	41,925	23,263	55·5
Östergötlands län	6,363	2,166	34·0
Vernlands län	155,212	84,090	54·2
Örebro län	583,240	281,865	48·3
Vestmanlands län	295,111	183,408	62·1

	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm. Ton.	Malm- procent.
Kopparbergs län	1,206,626	795,908	66.0
Gefleborgs län	15,781	5,751	36.4
Norrbottnens län	1,265,042	627,798	49.6
Hela riket	3,719,301	2,081,190	56.0

Det sålunda under redogörelseåret vunna malmutbytet har, såsom synes, för riket i sin helhet uppgått till jemnt 56 proc. af qvantiteten brutet berg och malm tillsammans, medan motsvarande procenttal år 1896 utgjorde 55.3 proc. Inom de särskilda länen har malmprocenten år 1897, jemförd med förhållandena 1896, stigit företrädesvis i Gefleborgs län, nemligen från 26.6 till 36.4, och i Vermlands län, från 50.4 till 54.2, men deremot nedgått bland annat i Kopparbergs län, der en sjunkning från 69.2 till 66.0 procent egt rum.

Af den under redogörelseåret brutna qvantiteten bergmalm utgjordes 1,854,821 ton, motsvarande 88.9 proc., af magnetisk jernmalm eller svartmalm och 231,298 ton, motsvarande 11.1 proc., af jernglans, äfven kallad blodsten. Brytningen af sistnämnda malmsort har i jemförelse med 1896 års fångst minskats ej obetydligt, nemligen med 25,893 ton eller 11.2 proc. Blodstenarnes användning inskränkes nemligen, i trots af betydligt lägre brytningskostnader för dem än för svartmalmen, af deras jernfattigdom och stora kalkbehof äfvensom af masugnsegarnes alltmera allmänt framträdande sträfvan att tillverka så fosforrent tackjern som möjligt för export, hvilket tackjern betingar betydligt högre pris än vanligt smidestackjern.

Med afseende på den under året skrädda malmens värde, hvilket jemlikt gällande föreskrifter skolat af bergverksegarne beräknas efter ungefärligt medelpris å grufbacken vid försäljningarna under året eller, der sådana ej skott, efter sannolika försäljningspriset, utvisa de inkomna primäruppgifterna, att detsamma uppgick till ett totalbelopp af 10,002,390 kronor mot 9,326,574 kronor år 1896. Då, såsom ofvan omförmålt, malmfångsten i riket utgjorde 2,086,119 ton, blir alltså medelvärdet per ton 4 kronor 79 öre mot 4 kr. 58 öre år 1896. Inom de olika malmproducerande länen stälde sig malmvärdena så som följer:

	Malmfångst. Ton.	Hela malm- värdet. Kronor.	Malmens medel- värde pr ton. Kronor.
Stockholms län	21,859	143,081	6.55
Upsala län	56,163	536,053	9.54
Södermanlands län	23,263	173,232	7.45
Östergötlands län	2,166	15,165	7.00
Vermlands län	84,223	716,379	8.51
Örebro län	284,186	1,969,243	6.93
Vestmanlands län	184,277	1,376,852	7.47
Kopparbergs län	796,433	3,149,950	3.96
Gefleborgs län	5,751	53,105	9.23
Norrbottnens län	627,798	1,869,330	2.98
Hela riket	2,086,119	10,002,390	4.79

För separation af jernmalmer hafva, enligt Kollegium tillhandakomna uppgifter, under år 1897 varit använda 10 magnetiska malmskiljare (mot 8 år 1896), medelst hvilka separerats inalles 25,951 ton malm (mot 13,616 år 1896), fördelade på nedanstående fem län:

	Antal mag- netiska malm- skiljare.	Sepa- rations- produkt. Ton.
Upsala län	2	2,358
Södermanlands län	1	800
Örebro län	2	3,597
Vestmanlands län	2	1,890
Kopparbergs län	3	17,306
Summa	10	25,951

Den arbetsstyrka, som under år 1897 varit vid jerngrufvorna sysselsatt, uppgifves till 8,797 personer. Per arbetare hafva sålunda erhållits 237.1 ton malm. Till jemförelse med förhållandena i enahanda hänseende under femårsperioderna 1861—1895 samt de särskilda åren från och med 1893 meddelas efterföljande medeltals- och årssiffror:

Årligen.	Antal gruf- arbetare.	Ton vunnit malm pr arbetare.
1861—1865	5,001	90.7
1866—1870	4,581	118.4
1871—1875	6,439	121.9
1876—1880	4,883	147.7
1881—1885	6,210	140.3
1886—1890	6,257	148.6
1891—1895	7,301	207.3
1893	7,510	197.3
1894	7,562	254.3
1895	7,644	248.3
1896	8,439	241.5
1897	8,797	237.1

En från teknisk synpunkt lämpligare måttstock för bedömning af arbetseffekten vid grufbrytning erhålles, om vid beräkningen hänsyn toges till förhållandet mellan antalet under jord sysselsatta arbetare och qvantiteten berg, som af dessa arbetare brutits. Dyliga uppgifter föreligga emellertid endast för de sex senaste åren, till hvilka alltså jemförelsen i sådant hänseende måste inskränkas:

År.	Under jord brutet berg. Ton.	Antal dermed sysselsatta arbetare.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1892	1,775,883	4,111	432
1893	1,862,000	3,999	466
1894	1,702,027	4,070	418
1895	1,581,863	3,666	431
1896	1,607,918	3,546	453
1897	1,572,874	3,620	434

Skärskådas ytterligare förhållandet mellan den i dagbrott erhållna bergmassan och antalet arbetare ofvan jord, som haft sysselsättning motsvarande arbetarnes under jord, så visar sig att, då qvantiteten dyligt berg år 1897 utgjorde 2,149,882 ton

och antalet på ofvan angifna sätt sysselsatta arbetare uppgick till 1,897, arbetseffekten vid dagbrytning sagda år steg till 1,133 ton pr man.

Sjö- och myrmalmer hafva år 1897 upptagits inom Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län till sammanlagdt belopp af 1,047 ton, hvilkas uppgifna värde utgjorde 4,950 kronor eller 4 kronor 73 öre pr ton. Uppfordringen af dessa för framställande af gjuttackjern afsedda malmer, hvilken i allmänhet utmärkt sig för en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, beroende mestadels på vintrarnes beskaffenhet, men som i det hela afsevärdt minskats, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1895 samt åren 1893—1897 omfattat följande kvantiteter:

Åren 1861—1865... 10,877 ton	År 1893..... 2,275 ton
» 1866—1870... 11,436 »	» 1894..... 689 »
» 1871—1875 .. 10,556 »	» 1895..... 2,691 »
» 1876—1880 .. 5,480 »	» 1896..... 925 »
» 1881—1885... 2,985 »	» 1897..... 1,047 »
» 1886—1890... 2,433 »	
» 1891—1895... 1,891 »	

Sammanläggas ofvan angifna belopp bruten jernmalm samt sjö- och myrmalmer, erhållas följande kvantiteter jernmalm i sin helhet:

Åren 1861—1865 464,363 ton	År 1893..... 1,483,762 ton
» 1866—1870 553,759 »	» 1894..... 1,927,212 »
» 1871—1875 795,263 »	» 1895..... 1,904,662 »
» 1876—1880 726,712 »	» 1896..... 2,039,019 »
» 1881—1885 877,408 »	» 1897..... 2,087,166 »
» 1886—1890 932,470 »	
» 1891—1895 1,519,325 »	

Sammanlagda värdet å all under år 1897 erhållen jernmalm belöpte sig till 10,007,340 kronor.

b) Tackjernstillverkning.

Under år 1897 hafva, såsom af tab. 2 kan inhemtas, vid 121 med arbetande masugnar försedda verk 144 dylika ugnar varit begagnade. Dessutom hafva 37 masugnar uppgifvits såsom brukbara, ehuru de icke under året varit i verksamhet. Sammanlagda blåsningstiden utgjorde 41,168 dygn och tillverkningsmängden uppgick till 538,197 ton med 34,695,760 kronors uppgifvet värde, hvaraf 7,304 ton gjutgods, åstadkommet direkt från masugn. Föregående året, 1896, tillverkades vid 140 masugnar med en blåsningstid af 37,955 dygn 494,418 ton tackjern, då det direkt framställda gjutgodset inberäknats. Redogörelseåret företer sålunda en till 43,779 ton eller inemot 9 proc. uppgående ökning i produktionen af tackjern.

Gången af de genom tackjernsblåsningen i riket under de senaste decennierna vunna resultaten inhemtas för öfrigt af efterföljande siffror, som i fråga om femårsperioderna utgöra medeltalsberäkningar pr år:

Tackjernstillverkningen i riket åren 1861—1897.

Årligen.	Tackjern.	Gjutgods, framställt direkt från masugn.	Summa.	Ökning (+) eller minskning (—) i förhållande till föregående period eller år.
				Procent.
T o n.				
1861—1865	199,375	5,451	204,826	—
1866—1870	261,810	6,044	267,854	+ 30:s
1871—1875	326,510	5,946	332,456	+ 24:1
1876—1880	350,414	6,810	357,224	+ 7:5
1881—1885	423,176	6,201	429,377	+ 20:2
1886—1890	441,876	4,702	446,578	+ 4:0
1891—1895	465,141	6,006	471,147	+ 5:5
1893.....	447,362	6,059	453,421	—
1894.....	456,272	6,537	462,809	+ 2:1
1895.....	456,695	6,235	462,930	+ 0:03
1896.....	487,147	7,271	494,418	+ 6:8
1897.....	530,893	7,304	538,197	+ 8:9

Tages hänsyn till förhållandena, sådana de i förevarande hänseende gestaltat sig under år 1897 inom särskilda län, visar sig att absolut *ökning* i tillverkningsmängden uppstått till större betydenhet inom Örebro län (24,443 ton), Kopparbergs (13,352 ton), Vermlands (3,332 ton) och Vestmanlands län (1,926 ton) samt i ringare grad inom Östergötlands (916 ton), Gefleborgs (843 ton), Kalmar (458 ton), Kronobergs (373 ton), Vesternorrlands (145 ton) och Jönköpings län (125 ton), hvaremot *minskning* egt rum inom Upsala (1,512 ton), Stockholms (458 ton) och Södermanlands län (164 ton). Gifvetvis framstår betydelsen af dessa vaxlingar i en förändrad dager, när desamma bedömas efter förhållandet mellan årets för hvarje län uppkomna ökning eller minskning samt de respektive länens under föregående året redovisade tillverkningsbelopp. De i sådant afseende beräknade relativa talen äro följande, som angifva *ökning* för (Kronobergs län ∞ proc.), Jönköpings län 51 proc., Örebro 21 proc., Kopparbergs 10 proc., Östergötlands, Kalmar och Vermlands län hvartdera 6 proc., Vestmanlands 4 proc., Gefleborgs och Vesternorrlands län hvartdera 1 proc.; samt *minskning* för Stockholms län 10 proc. och för Upsala och Södermanlands län hvartdera 6 procent.

Den betydelsefulla ställning med afseende på tackjernstillverkningen, hvilken Örebro och Kopparbergs län sedan gammalt intagit, hafva dessa tvenne län äfven år 1897 bibehållit, enär inom desamma framstälts mer än hälften (53:4 proc.) af allt det tackjern, som i riket blåstes. Närmast derefter i ordningen bland länen följde Gefleborgs län med mer än 13 proc., Vermlands med nära 11 proc. och Vestmanlands med mer än 9 proc. Till de återstående 13 procenten bidrogo gemensamt åtta län. Efterföljande tablå innehåller medeltalberäkningar för femårsperioderna 1886—1890 och 1891—1895 samt årssiffror för tiden 1894—1897 rörande:

Länens relativa andelar i tackjernstillverkningen åren 1886—1897.

L ä n.	Procent af tillverkningen i hela riket.					
	Årligen 1886— 1890.	Årligen 1891— 1895.	År 1894.	År 1895.	År 1896.	År 1897.
	Stockholms län.....	1.02	0.94	1.03	0.56	1.06
Upsala län.....	4.47	5.07	4.93	4.83	5.56	4.82
Södermanlands län	0.55	0.53	0.63	0.52	0.56	0.48
Östergötlands län..	3.72	3.27	3.48	3.62	3.33	3.23
Jönköpings län.....	0.20	0.14	—	0.17	0.05	0.07
Kronobergs län.....	0.02	—	—	—	—	0.07
Kalmar län.....	1.43	1.76	2.06	1.66	1.67	1.62
Skaraborgs län.....	0.13	—	—	—	—	—
Vermlands län.....	12.58	11.81	11.90	10.00	11.11	10.88
Örebro län.....	25.60	25.47	25.46	25.14	23.73	26.34
Vestmanlands län..	9.51	8.58	8.43	9.26	9.75	9.32
Kopparbergs län...	25.07	26.40	26.18	27.63	26.83	27.13
Gefleborgs län.....	12.61	13.83	13.26	14.51	14.27	13.26
Vesternorrlands län	2.46	2.02	2.39	2.10	2.08	1.94
Vesterbottens län..	0.38	0.18	0.25	—	—	—
Norrbottnens län....	0.25	—	—	—	—	—
Hela riket	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Medeltillverkningen per masugn utgjorde under redogörelseåret 3,737 ton, medelblåsningstiden 286 dygn och medeldygnstillverkningen 13.07 ton. För jämförelse skull och såsom tjänande i viss mån till ledning för bedömning af tackjernstillverkningens utveckling i tekniskt hänseende meddelas här nedan motsvarande medeltalsberäkningar för hvar femte år under tiden 1833—1888 samt derefter för hvarje efterföljande år:

Tackjernstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1897.

Å r.	Medeltill- verkning	Medelblås- ningstid	Medeldygn- tillverkning
	per masugn.		
	Ton.	Dygn.	Ton.
1833.....	434	156	2.78
1838.....	478	151	3.17
1843.....	571	153	3.73
1848.....	622	157	3.96
1853.....	624	136	4.59
1858.....	678	115	5.89
1863.....	902	133	6.78
1868.....	1,271	165	7.70
1873.....	1,619	202	8.01
1878.....	1,766	186	9.49
1883.....	2,212	216	10.24
1888.....	2,321	246	11.47
1889.....	2,804	239	11.73

Kommerskollegii berättelse om bergshandlingen år 1897.

Å r.	Medeltill- verkning	Medelblås- ningstid	Medeldygn- tillverkning
	per masugn.		
	Ton.	Dygn.	Ton.
1890.....	2,962	246	12.04
1891.....	3,167	259	12.23
1892.....	3,174	257	12.35
1893.....	2,983	245	12.18
1894.....	3,192	257	12.43
1895.....	3,171	252	12.58
1896.....	3,532	271	13.03
1897.....	3,737	286	13.07

Bland länen företedde år 1897 Vesternorrlands län den högsta medeltillverkning (5,222 ton) per masugn äfvensom den högsta medelblåsningstid (365 dygn) per masugn, hvaremot såväl lägsta medeltillverkningen (371 ton) som lägsta medelblåsningstiden (63 dygn) per masugn förekom i Jönköpings län. Högsta medeldygnstillverkningen hade Kopparbergs¹⁾ län att uppvisa med 15.90 ton per masugn, lägsta åter Kronobergs län med 3.81 ton, hvilket allt jemte hithörande förhållanden för år 1896 inhemtas af efterföljande tabellariska sammanställning:

Tackjernstillverkningen per masugn inom länen åren 1896 och 1897.

L ä n.	Medeltillverk- ning	Medelblås- ningstid	Medeldygn- tillverkning			
	per masugn.					
	Ton.		Dygn.		Ton.	
	1896.	1897.	1896.	1897.	1896.	1897.
Stockholms län.....	2,613	2,384	270	246	9.68	9.69
Upsala län.....	3,925	3,709	312	293	12.58	12.67
Södermanlands län	1,383	1,301	192	165	7.20	7.88
Östergötlands län..	4,118	4,347	325	348	12.67	12.51
Jönköpings län.....	246	371	58	63	4.24	5.89
Kronobergs län.....	—	373	—	98	—	3.81
Kalmar län.....	2,758	2,910	290	313	9.51	9.29
Vermlands län.....	3,051	3,237	271	279	11.26	11.61
Örebro län.....	2,862	3,458	242	286	11.83	12.10
Vestmanlands län..	3,708	3,581	312	298	11.88	12.01
Kopparbergs län...	4,279	4,424	264	278	16.21	15.90
Gefleborgs län.....	4,409	4,462	307	311	14.36	14.34
Vesternorrlands län	5,150	5,222	345	365	14.93	14.31
Hela riket	3,532	3,737	271	286	13.03	13.07

Masugnarnes tillverkningar år 1897, närmare specificerade, utgjordes af följande olika slags tackjern, oberäknadt gjutgods framställt direkt från masugn:

¹⁾ Vid ett inom detta län beläget verk, nemligen Domnarfvots jernverk, uppgick medeldygnstillverkningen per masugn till 31.13 ton, hvilket var den högsta produktion, som förekom vid något verk i riket.

Smides- och puddeltackjern.....	269,324 ton
Bessemer- och Martinjern	238,123 »
Spegeljern.....	1,409 »
Gjuttackjern för aducering.....	11,140 »
Gjuttackjern för andra ändamål	10,897 »
	Summa 530,893 ton.

De olika tackjernssorternas kvantitativa betydelse har, procentiskt uttryckt, varit följande under de fem senaste produktionsåren:

	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
Smides- och puddeltackjern.....	63·86 %	56·39 %	52·70 %	50·50 %	50·73 %
Bessemer- och Martintackjern	32·52 »	40·19 »	43·46 »	46·21 »	44·85 »
Spegeljern	0·29 »	0·23 »	0·29 »	0·15 »	0·27 »
Gjuttackjern för aducering	1·55 »	1·30 »	1·86 »	1·71 »	2·10 »
Gjuttackjern för andra ändamål	1·78 »	1·89 »	1·69 »	1·43 »	2·05 »
Summa	100·00 %	100·00 %	100·00 %	100·00 %	100·00 %

Det förstnämnda slaget, smides- och puddeltackjern, framställdes år 1897 inom elfva af de tretton tackjernerproducerande länen i kvantiteter, vexlande från 77,196 ton i Örebro län ned till 1,361 ton i Södermanlands län. Tillverkning af Bessemer- och Martintackjern egde rum inom nio olika län, af hvilka dock Örebro, Kopparbergs och Gefleborgs tillsammans lemnade öfver $\frac{7}{10}$ af samfälda beloppet. Spegeljern producerades endast inom Kopparbergs län, nemligen vid Schisshyttans jernverk. Aduceringsjern framställdes inom fem olika län, men i betydligare mängd endast inom Örebro län, hvars tillverkning uppgick till 7,988 ton, motsvarande 71·7 procent. Annat gjuttackjern förekom deremot i tio skilda län med produktionsbelopp vexlande mellan 2,557 ton (Örebro län) och 331 ton (Södermanlands län).

c) Framställning af smidbart jern och stål.

Antalet år 1897 bogagnade verk för beredande af smidbart jern och stål uppgick enligt tab. 3 till 132 mot 137 år 1896. Förenämnda 132 verk voro belägna inom aderton olika län (Stockholms stad inberäknad), af hvilka Örebro län hade att uppvisa det största antalet, 24, och Kopparbergs län det näst största, 22, medan Vestmanlands län räknade 15, Gefleborgs 12, Vermlands 11, Upsala 10, Östergötlands 8 o. s. v.

De härddar och andra ugnar, som under redogörelseåret varit använda för omvandling af tackjern till smidbart jern och stål äfvensom af smidesjern till stål, återfinnas jemväl i förberörda tabell, men några hjälpugnar, såsom räckhärddar och vällugnar m. m. d., äro lika litet här upptagna som rostugnar och varmluftsapparater vid tackjernstillverkningen.

Antalet använda Lancashiresmälthärddar utgjorde 287, fördelade på 12 olika län, antalet Franche-Comté-härddar 19, fördelade på 9 län, Vallonsmälthärddar 21 inom 3 län samt härddar för annan metod och för skrotsmältning 13 (deraf för sistnämnda ändamål 12), spridda inom 8 län. Sammanlagdt begagnades således 340 härddar för färskning och skrotsmältning. Af puddelugnar voro under året, likasom under närmast föregående år, endast 4 i bruk, nemligen 3 i Vestmanlands och 1 i Östergötlands län. För götmetalls framställande användes år 1897 inom 13 särskilda län 77 ugnar, hvaraf 29 Bessemer-, 44 Martin- och 4 degelstålsugnar. De under året i bruk varande brännstålsugnarne voro till antalet 6, tillhörande 4 olika län.

För att få summan af allt smidbart jern och stål äro i tab. 4 sammanförda ovälda såväl smältstycken och räskenor som göt. Det är nämligen endast af dessa ovälda mellanprodukter, som hela summan af smidbart jern och stål kan erhållas, ty utom att dessa såsom sådana delvis exporteras, blir en annan del deraf såsom ämnesjern dels vid jernverken sjelfva använd till manufaktur, dels afyttrad till inhemska mekaniska verkstäder, och då ingendera af dessa delar inom landet omvandlas till sådana produkter, som böra inordnas i berättelsen om bergshandteringen, kan aldrig summan af väldt¹⁾ jern och stål, stång-, fason- och finjern m. fl. i tab. 5 upptagna produkter, gifva ett riktigt begrepp om tillverkningsbeloppet af smidbart jern och stål. De år 1897 erhållna mellanprodukterna, deri inberäknadt skrotadt gjutgods af smidbart jern och stål, utgjordes af:

	Vigt i ton.	Värde i kronor.
Ovälda smältstycken och räskenor.....	189,632	18,687,795
Oväld götmetall	274,206	28,952,496
Blåsstål eller oräckt brännstål	922	200,340
	Summa 464,760	47,840,631.

Förstnämnda tillverkningar eller smältstycken och räskenor, som framställdes inom sexton olika län med maximi-produktion (39,178 ton) i Örebro län, utgjordes till allra största delen, 177,525 ton eller 93·6 proc., af Lancashire-smältstycken. Af andra i härd berodda smältstycken, deri äfven inräknade sådana, af hvilka Franche-Comté-stångjernet blifvit framställt, uppgick årsproduktionen till endast 10,188 ton eller 5·4 proc. och återstående 1,919 ton (1 proc.) utgjordes af puddelräskenor. Under de senast gångna sex åren har tillverkningen af smältstycken och räskenor omfattat följande kvantiteter:

år 1892	235,426 ton
» 1893.....	225,532 »
» 1894.....	204,517 »
» 1895.....	188,726 »
» 1896	188,396 »
» 1897.....	189,632 »

¹⁾ Såsom väldt har räknats äfven sådant jern och stål, som med delvis bibehållet framställningsvärme före utvalsningen endast insatts i värmeutjmnings- eller avettningsgropar.

hvaraf inhemtas, att denna tillverkning, efter att under åren 1892—1895 hafva varit i tillbakagående, under de tre sista åren stått på ungefär samma ståndpunkt.

Det andra slaget af lighthörande produkter, nemligen götmetall, utgjordes af 107,679 ton (39% %) Bessemer-, 165,836 ton (60% %) Martin- och 691 ton (0% %) degelgötmetall. Med undantag af 4,264 ton skrotadt gjutgods, hvaraf största delen eller 4,167 ton Martingjutsods, bestod ofvannämnda belopp uteslutande af göt. Tillverkningen af götmetall under hvartdera af åren 1892—1897 inhemtas af nedanstående produktionssiffror, som utvisa kvantiteterna i ton:

År.	Bessemermetall.	Martinmetall.	Degelgötmetall.	Summa götmetall.
1892	82,422	76,556	617	159,595
1893	84,398	81,889	558	166,845
1894	83,322	84,003	510	167,835
1895	97,320	99,259	598	197,177
1896	114,120	142,301	604	257,025
1897	107,679	165,836	691	274,206

Jemföras de senaste tvenne årens siffror, visar det sig att Bessemergötmetalltillverkningen minskats med 6,441 ton, hvaremot ökning inträdt med afseende på de båda öfriga slagen, uppgående för Martingötmetall till 23,535 ton och för degelgötmetall till 87 ton. I sin helhet har alltså produktionen af götmetall under år 1897 ökats med 17,181 ton eller 6% procent. Räknadt från år 1892 uppgick ökningen i götmetallproduktionen till 114,611 ton, motsvarande 72 procent, medan samtidigt tillverkningen af välljern minskades med 45,794 ton eller 19 procent.

Bessemermetall framställdes år 1897, likasom de närmast föregående åren, uteslutande inom Vermlands, Örebro, Vestmanlands, Kopparbergs och Gefleborgs län, dock hufvudsakligen eller till mer än $\frac{3}{4}$ inom de tvenne senare länen. Tillverkning af Martinmetall förekom åter inom nyssnämnda fem samt sju andra län; största produktionsbeloppen hade Örebro, Kopparbergs och Vestmanlands län, hvilka tillsammans bidrogo med två tredjedelar af den samfälda produktionen. Degelgötmetall framställdes vid verk belägna i Stockholms stad samt Upsala och Kopparbergs län.

Med den så kallade basiska defosforiseringsmetoden hafva i vårt land år 1897 framstälts 73,816 ton i ofvan angifna belopp inräknad götmetall, hvaraf 26,373 ton Bessemer- och 47,205 ton Martingöt samt 238 ton Martingjutsods. Mer än hälften af denna tillverkning eller 37,381 ton har framstälts vid Domnarfvets jernverk i Kopparbergs län, och obetydande äro ej heller de kvantiteter (resp. 12,460 och 8,022 ton), som tillverkats vid Avesta i Kopparbergs län och Hofors i Gefleborgs län. I mindre omfattning har metoden tillämpats vid Ankarsrum i Kalmar län, Kallinge i Blekinge län, Stjernfors i Örebro län, Hallstahammar i Vestmanlands län samt Fors och Smedjebacken i Kopparbergs län. Den basiska metodens under senare åren ökade användning inom jernhandteringen i riket framgår af nedanstående uppgifter angående de med tillhjälp af förenämnda metod erhållna kvantiteterna götmetall:

År.	Bessemergöt. Ton.	Martingöt. Ton.	Martin-gjutsods. Ton.	Summa Ton.
1893	8,419	15,010	38	23,467
1894	10,954	15,240	50	26,244
1895	17,824	19,934	84	37,842
1896	21,675	40,017	100	61,792
1897	26,373	47,205	238	73,816

Sedan 1893 har alltså produktionsökningen, procentiskt uttryckt, utgjort för basiska Bessemergöt 213, för basiska Martingöt 214 och för basiskt Martingjutsods 526 procent.

Uti tab. 5 redogöres för väldigt jern och stål, stång-, fason- och finjern samt -stål jemte andra gröfre tillverkningar af smidosjern och -stål, som, oberäknadt i vissa fall omvällningar, direkt framstälts af tillförene ej välda ämnen. Då allt sådant, som med fog kan anses såsom verklig manufaktur, icke med större rätt än t. ex. vid jernverk framställda maskiner kan sägas höra till bergshandteringen, har, på sätt i närmast föregående årsberättelser skett, all egentlig manufaktur, såsom bleck- eller tunnplåt, spik, redskapssmide och mera dylikt, som framställes af förut väldigt jern och stål, uteslutits ur förevarande redogörelse och, likasom efter omsmältning af tackjern beredt gjutgods, öfverflyttats till berättelsen om fabriker och handverk, hvaremot grofplåt för ångpannor, fartyg, bryggor m. m. d., jernvägs-skenor med skarvjern och bottenplåtar, jernväghjulband (tires), axlar, ankare och andra grofsmiden, hvilka alla med omedelbart föregående vällning mera direkt framställas, i denna tabell sammanstälts med stång-, fason- och finjern samt -stål, som af enahanda ämnen på liknande sätt beredas. I fråga om axlar och somliga andra grofsmiden må dock anmärkas, att i de undantagsfall, då dylika tillverkningar utföras vid mekaniska verkstäder utan egen jern tillverkning, blifva desamma redovisade i berättelsen om fabriker och handverk, hvaraf följer, att här meddelade siffror måhända icke fullt omfatta produktionen i sin helhet.

För lättare öfverblick af de olika tillverkningar, som i förenämnda tab. 5 finnas specificerade särskildt för hvarje län, äro i en här nedan intagen tablå sammanförda årsuppgifterna, för så vidt de afse produktionens kvantitet och värde inom hela riket, med jemförande kvantitetssiffror för det närmast förutgångna året, hvarjemte i skilda kolumner procentiskt angifvits hvarje, år 1897, redovisad tillverknings fördelning på de ämnen, välljern och götmetall, hvaraf desamma framstälts:

Tillverkningar af smidesjern och stål åren 1896 och 1897.

	Tillverkningsbelopp		Värdet å 1897 års tillverkningar.	År 1897 framställdes af	
	år 1896.	år 1897.		välljern.	götmetall.
	T o n.		Kronor.	Procent.	
Välda ämnen för export (blooms, billets etc.).....	20,678	13,705	1,945,090	0'09	99'91
Stångjern och -stål.....	176,377	155,991	22,071,889	64'40	35'60
Ej spec. fasonjern och -stål	8,246	7,840	1,126,206	2'16	97'84

	Tillverkningsbelopp		Värdet å 1897 års tillverkningar.	År 1897 framställdes af	
	år 1896.	år 1897.		välljärn.	götmetall.
	T o n.		Kronor.	Procent.	
Band-, söm- och ej spec. finjern	70,347	74,285	10,923,340	53·85	46·15
Valstråd i ringar	23,140	24,234	3,480,191	38·59	61·41
Tubämnen, ihåliga	22,827	16,264	7,577,020	—	100·00
massiva		17,396		—	100·00
Grof plåt	15,441	16,367	2,704,914	0·23	99·77
Jernvägsskenor	199	112	14,148	—	100·00
Skarfjern och bottenplåtar	335	360	53,704	2·78	97·22
Jernvägshjulband (tires) ...	1,366	1,602	376,500	—	100·00
Axlar	1,798	2,499	666,825	20·97	79·03
Ankare och andra grofsmiden	1,615	1,904	543,855	18·01	81·99
Summa	342,369	332,559	51,483,682	45·88	54·62

Den i tablån först upptagna tillverkningen, välda blooms och billets för export, framställdes år 1897 inom sju af rikets län, men hufvudsakligen eller till mer än $\frac{3}{5}$ i Gefleborgs och Kopparbergs län med resp. 4,539 och 4,077 ton.

Stångjern och -stål framställdes uti sju olika län. Främst bland dessa i afseende på årstillverkningens storlek stod Vestmanlands län med 31,222 ton; dernäst följde Kopparbergs län med 28,074 ton, Gefleborgs med 21,753 ton, Örebro med 20,660 ton, Östergötlands med 18,119 ton, Upsala med 12,691 ton och Vermlands med 12,448 ton, medan för öfriga tio län den samfälda tillverkningen ej steg högre än till 11,024 ton.

Det för ej särskildt specificerad fasonjern och -stål ofvan anförda produktionsbeloppet hemtades från fem olika län, af hvilka Kopparbergs och Östergötlands redovisade resp. 5,476 och 1,416 ton, under det att återstående 948 ton fördelade sig på Örebro, Vestmanlands och Vermlands län.

Beträffande band-, söm- och ej särskildt specificerad finjern framstod bland de sju med dylik tillverkning under redogörelseåret sysselsatta länen Örebro län såsom det i sådant hänseende produktivaste. Dess bidrag utgjorde nemligen 19,627 ton, medan från Kopparbergs län erhöles 16,369, från Vermlands 12,324, från Vestmanlands 9,809, från Gefleborgs 9,233, från Östergötlands 4,978 och från Kalmar län 1,945 ton.

Valstråd i ringar tillverkades i sex olika län, dock företrädesvis i Kopparbergs län med 10,589 ton, Vermlands med 5,688 ton och Örebro med 4,353 ton, medan återstående 3,604 ton fördelade sig på Gefleborgs, Vestmanlands och Kalmar län.

Af tubämnen, ihåliga och massiva, hade under redogörelseåret framstälts 16,185 ton (deraf 10,926 ton ihåliga) i Gefleborgs län, 6,850 ton (deraf 2,869 ton ihåliga) i Vestmanlands län, 5,300 ton (deraf 2,459 ton ihåliga) i Örebro län, 3,568 ton (uteslutande massiva) i Kopparbergs och 1,542 ton (deraf 10 ton ihåliga) i Vermlands län. Återstoden eller 215 ton, hvaraf inga ihåliga, producerades i Kalmar och Upsala län.

Grof plåt tillverkades vid jernverk belägna inom Öster-

götlands, Örebro, Vestmanlands och Kopparbergs län, dock i öfvervägande mängd inom sistnämnda län, hvars uppgifna produktion utgjorde 9,109 ton eller nära $\frac{3}{5}$ af totala årstillverkningen.

Utvalsning af jernvägsskenor äfvensom af skarvfjern och bottenplåtar egde rum uteslutande inom Kopparbergs län, likasom jernvägshjulband (tires) utvaldes endast inom Gefleborgs län.

Axlar framställdes i nämnvärd mängd endast inom Vermlands, Vestmanlands, Kopparbergs och Gefleborgs län, andra gröfre smiden åter producerades hufvudsakligen inom Östergötlands, Vermlands, Vestmanlands och Gefleborgs län.

Om till stångjern i vidsträckt bemärkelse hänföres såväl hvad här i mera egentlig bemärkelse förståts med stångjern som ock välda blooms och billets, ej specificerad fason- och finjern samt stål, äfvensom valstråd i ringar, ställer sig en jämförelse i afseende på tillverkningskvantiteterna häraf under hvartera af åren 1892—1897 så, som nedanstående siffror utvisa:

år 1892.....	273,510 ton
» 1893.....	266,727 »
» 1894.....	267,049 »
» 1895.....	294,135 »
» 1896.....	298,788 »
» 1897.....	276,055 »

För vinnande af kännedom om förhållandet mellan smidt och valsadt stångjern och -stål har i tab. 6 en uppdelning gjorts, af hvilken framgår bland annat att, oberäknadt fin- och fasonjern samt -stål, som framställes uteslutande medelst valsning, år 1897 bereds 34,971 ton stångjern och -stål medelst smidning och 105,938 ton medelst valsning. Huruledes förhållandet i afseende å användningen af smidning eller valsning vid framställande af stångjern och -stål i inskränkt bemärkelse under de sist gångna åren på det hela förändrats till relativ förmån för den senare metoden, framgår af efterföljande siffror:

Ar.	Stångjern och -stål, beredt medelst smidning.	medelst valsning.
1892	46,693 ton = 34·1 proc.	90,306 ton = 65·9 proc.
1893	43,072 » = 31·8 »	92,479 » = 68·2 »
1894	39,738 » = 29·5 »	94,896 » = 70·5 »
1895	37,381 » = 24·2 »	117,229 » = 75·8 »
1896	37,079 » = 22·9 »	125,171 » = 77·1 »
1897	34,971 » = 24·8 »	105,938 » = 75·2 »

Det torde böra anmärkas att, ehuru för valsningemetoden under det sista året, såväl absolut som relativt räknadt, någon tillbakagång inträdt, äfven af smidt stångjern och -stål kvantiteten nedgått under 1897 likasom under föregående år, och att den här framträdande minskningen för valsad metall uppväges genom ökad produktion af band-, söm- och annat finjern samt tubämnen.

Af den för år 1897 angifna kvantiteten smidt stångjern och -stål hade 29,737 ton (85·0 %) utsmidts af smältstycken, 4,916 ton (14·1 %) af götmetall och 318 ton (0·9 %) af brännstål. Af valsadt stångjern och -stål i inskränkt bemärkelse

hade sagda år 65,065 ton (61.4 %) utvalsats af i hård beredt jern och stål, 1,684 ton (1.6 %) af puddeljern och -stål samt 39,189 ton (37.0 %) af götmetall.

Smidt stångjern och -stål framställdes inom sexton olika län, hvaribland Upsala och Örebro län intogo främsta rummen med en årstillverkning af resp 8,063 och 7,164 ton. Medelst valsning beredt stångjern och -stål framställdes åter inom tolf län, bland hvilka Vestmanlands län hade att uppvisa den högsta produktionen, 25,746 ton eller nära 1/4 af totalbeloppet.

B) Andra bergverksprodukter än jernmalm och jern.

a) Malmer.

Utur de för vinnande af annan malm än jernmalm år 1897 arbetade grufvor hafva, såsom af de i tab. 7 sammanförda uppgifterna kan i detalj inhemtas, följande till kvantitet och värde angifna olika slag af malm blifvit uppfordrade:

	Vigt.	Värde.
Guldalm	1,662 ton.	34,126 kronor.
Silfver- och blymalm	10,068 »	233,791 »
Kopparmalm	25,207 »	343,377 »
Zinkmalm	56,636 »	1,462,007 »
Manganmalm	2,749 »	47,075 »
Svafvelkis	517 »	5,542 »

I samma tabell finnas äfven meddelade fullständiga uppgifter angående kvantiteten brutet berg och malm tillsammans. Då emellertid ur det samtidigt med malmerna lösbrutna gråberget ofta utskrädts flera sorters malm, har det ej varit möjligt att för hvarje malmslag specifikt angifva den dereremot svarande bergmassan. Inalles utgjorde kvantiteten brutet berg och malm 269,622 ton, hvarur erhållits ofvannämnda olika malmslag, som sammanlagda uppgå till ett belopp af 96,839 ton och alltså utgöra 35.9 proc. af hela den brutna bergmassan.

För att åskådliggöra i hvad mån brytningen af förestående malmer ökats eller minskats under år 1897 i förhållande till enahanda brytning under hvarterdera af närmast föregående fyra år, har Kollegium här nedan sammanställt uppgifterna i berörda hänseende för femårsperioden 1893—1897 med angifvande af kvantiteterna i ton:

	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
Guldalm	2,441	—	459	736	1,662
Silfver- o. blymalm	21,043	14,825	12,045	15,381	10,068
Kopparmalm	22,033	25,710	26,009	24,351	25,207
Koboltmalm	101	—	—	—	—
Zinkmalm	46,623	47,029	31,349	44,041	56,636
Manganmalm	7,061	3,359	3,117	2,056	2,749
Molybdenmalm	0.1	—	—	—	—
Antimonmalm	—	0.03	1.5	—	—
Svafvelkis	480	656	221	1,009	517

Vid jemförelse mellan de tvenne sist förflutna årens produktionssiffror framgår, att under år 1897 brytningsmängden ökats i fråga om guldalm med 926 ton, kopparmalm med 856 ton, zinkmalm med 12,595 samt manganmalm med 693 ton, men att minskning egt rum i afseende å silfver- och blymalm med 5,313 ton samt svafvelkis med 492 ton.

b) Stenkol och eldfasta leror.

Enligt det i tab. 8 meddelade sammandrag af uppgifterna rörande uppfordringen år 1897 ur rikets stenkolsgrufvor användes för densamma nämnda år 12 uppfordringsschakt vid de sju inom Malmöhus län belägna stenkolsfälten. Totala brytningsmängden eller kvantiteten brutet berg, stenkol och lera utgjorde 426,000 ton, hvaraf erhållits 224,343 ton stenkol af olika kvaliteter samt 112,283 ton eldfasta leror, som hufvudsakligen tillgodogjorts för tillverkning af tegel och annat lergods. Värdet å de erhållna stenkolen har uppgifvits till 1,610,037 kronor och å de eldfasta lerorna till 180,262 kronor.

På de i tabellen närmare angifna stenkolssorterna fördelade sig hela summan sålunda:

N:r 1	119,183 ton = 53.1 proc.
N:r 2	85,936 » = 38.3 »
N:r 3	18,885 » = 8.5 »
Flis	339 » = 0.1 »
Summa 224,343 ton 100 proc.	

För jemförande öfversigt af tillverkningarna under sistförflutna fem åren meddelas följande kvantitetsuppgifter:

År.	Stenkol.	Eldfasta leror.
1893	199,933 ton	138,469 ton
1894	195,950 »	129,617 »
1895	223,652 »	120,385 »
1896	225,848 »	120,426 »
1897	224,343 »	112,283 »

Brytningen af stenkol har, enligt hvad förestående siffror, ådagalägga, år 1897 försiggått i något mindre skala än år 1896. Skilnaden i de under sagda tvenne år vunna totalbeloppen uppgick dock endast till 1,505 ton. I fråga åter om förhållandet mellan de under senaste tvenne åren uppfordrade kvantiteterna eldfast lera utvisade produktionsbeloppet för redogörelseåret en minskning med ej mindre än 8,143 ton, motsvarande 6.8 proc.

När för utrönande af arbetseffekten vid stenkolsgrufvorna kvantiteten lösbrutet berg jemföres med antalet under jord sysselsatta arbetare, erhållas beträffande de fem senaste åren följande relationer:

År.	Brytningsmängd. Ton.	Antal arbetare under jord.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1893	388,213	1,217	319
1894	399,898	1,199	334
1895	406,179	1,219	333
1896	431,254	1,254	344
1897	426,000	1,213	351

c) Fältspat.

Enligt de till Kollegium inkomna uppgifterna angående fältspatsbrytningen i riket hafva, såsom tab. 9 utvisar, vid 19 under arbete varande brott erhållits inalles 19,298 ton fältspat, hvars värde uppskattats till 199,972 kronor, utgörande i genomsnitt något öfver 10 kronor pr ton. Då af de i tabellen specificerade uppgifterna framgår, att medelpriset vexlat ej obetydligt, beror detta derpå, att tvenne till värdet väsentligen olika produkter blifvit redovisade, den ena kallad prima, i regeln betingande minst dubbelt så högt pris som den andra, såsom sekunda betecknade varan. Af det förstnämnda slaget erhöles inalles 6,141 ton och af det sistnämnda 13,157 ton.

Vid två särskilda brott hemtades fältspaten helt och hållet eller delvis ur äldre varp. Den på sådant sätt under året vunna och i ofvan angifna belopp inräknade produkten utgjorde i sin helhet 3,064 ton.

Af de sex olika län, inom hvilka fältspatsbrytning under redogörelseåret egde rum, hade Stockholms län att uppvisa den ojemförligt största produktionen, uppgående till 7,859 ton. Derefter följde i ordning Göteborgs och Bohus med 4,875, Vestmanlands med 4,860, Östergötlands med 1,288, Kopparbergs med 380 och Örebro län med endast 36 ton. Största kvantiteten vid något fältspatsbrott uppfordrad fältspat erhöles vid Kolsva under året nytillkomna verk, beläget inom Bro socken af Vestmanlands län, och utgjorde 4,860 ton.

I jämförelse med förhållandena 1896 visar fältspatsindustrin under år 1897 ej obetydliga framsteg. De arbetade brottens antal har stigit från 12 till 19, brytningskvantiteten ökats med 6,509 ton, motsvarande 51 %, och produkternas värde likaledes stigit med 53,983 kronor eller närmare 37 %.

d) Metaller.

Under hänvisning, för närmare detaljers inhomtande, till tab. 10 får Kollegium i afseende å hithörande produkter meddela följande öfversigt.

Guld. Produktionen år 1897 omfattade ett belopp af 113,318 kilogram med angifvet värde af 279,693 kronor. Af samfälda produktionsbeloppet hade 102,3 kg. erhållits vid Falu kopparverk samt det öfriga vid Ädelfors guldverk i Jönköpings län och Kafveltorps blyhytta i Örebro län. Den allra största delen eller 104,4 kg. hade bekommit på våta vägen och endast 8,9 kg. på torra vägen. Guldproduktionen under år 1897 visar i jämförelse med resultatet för 1896 en minskning af 1,2 kg., såsom af nedanstående siffror, hvilka jemväl afse årsmedeltalen för femårsperioderna under tiden 1861—1895, närmare belyses:

Åren 1861—65	14,895 kg.	År 1893	93,376 kg.
» 1866—70	8,232 »	» 1894	93,603 »
» 1871—75	5,133 »	» 1895	85,291 »
» 1876—80	5,776 »	» 1896	114,529 »
» 1881—85	24,796 »	» 1897	113,318 »
» 1886—90	77,577 »		
» 1891—95	93,895 »		

Silfver. Samfälda produktionsbeloppet vid de med tillverkning af silfver år 1897 sysselsatta verk uppgick till 2,218,2 kg., i penningvärde motsvarande 153,596 kronor. Härtill hade Sala silfververk ensamt bidragit med 1,248,6 kg. eller närmare $\frac{3}{5}$. I jämförelse med år 1896 visade redogörelseåret ett något gynsamare resultat, i det att tillverkningsmängden ökats med 135,9 kg. eller 6,5 procent. Årsproduktionen i sin helhet utgjorde i genomsnitt under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvartera af åren 1893—1897:

Åren 1861—65.....	1,128,9 kg.	År 1893	4,464,6 kg.
» 1866—70.....	1,185,3 »	» 1894	2,869,5 »
» 1871—75.....	779,9 »	» 1895	1,188,0 »
» 1876—80.....	1,116,9 »	» 1896	2,082,3 »
» 1881—85.....	1,713,0 »	» 1897	2,218,2 »
» 1886—90.....	4,254,2 »		
» 1891—95.....	3,478,1 »		

Bly. Det under år 1897 för riket uppnådda produktionsbeloppet utgjorde 1,470,509 kg. frisk- och raffinadbly samt 9,300 kg. blyglete (silfverglitt), tillsammans 1,479,809 kg. eller 49,710 kg. (3,3 %) mindre än närmast föregående år. Värdet å hela årstillverkningen har uppgifvits till 284,727 kronor.

Under femårsperioderna från och med 1861 samt åren 1893—1897 omfattade blytillverkningen i medeltal per år nedanstående belopp:

Åren 1861—65 ...	444,770 kg.	År 1893.....	472,008 kg.
» 1866—70 ...	395,833 »	» 1894.....	330,363 »
» 1871—75 ...	53,592 »	» 1895.....	1,256,079 »
» 1876—80 ..	71,985 »	» 1896	1,529,519 »
» 1881--85 ...	269,422 »	» 1897.....	1,479,809 »
» 1886—90 ...	274,358 »		
» 1891—95 ...	635,974 »		

Koppar. Koppartillverkningen i riket har under år 1897 lemnat som resultat 92,300 kg. garkoppar från Kafveltorp i Örebro län och 196,295 kg. på torra vägen vunnen raffinadkoppar från Åtvidaberg i Östergötlands län eller inalles 288,595 kg., hvilket är 40,009 kg. (16,1 %) mera än år 1896. Värdet å all under redogörelseåret vunnen koppar har uppgifvits utgöra 254,240 kronor.

Framställningen af gar- och raffinadkoppar har i årligt medeltal under senast tilländagångna femårsperioder samt under hvartera af åren 1892—1897 omfattat nedan angifna kvantiteter:

Åren 1861—65... 1,731,169 kg.	År 1893.....	543,908 kg.
» 1866—70... 2,003,335 »	» 1894.....	349,899 »
» 1871—75... 1,162,358 »	» 1895.....	216,305 »
» 1876—80... 925,048 »	» 1896.....	248,586 »
» 1881—85... 770,793 »	» 1897.....	288,595 »
» 1886—90... 835,298 »		
» 1891—95... 479,584 »		

Halfprodukter. Förutom ofvan specificerade, fullt slutbehandlade produkter hafva i de inkomna primäruppgifterna redovisats och i tab. 10 jemväl sammanförts kvantiteter och värden för följande under år 1897 framställda halfprodukter:

	Vigt i kilogram.	Värde i kronor.
Silfverprecipitat.....	18,536	71,704
Verkbly.....	842,624	178,516
Cement- och råkoppar samt kopparskär- sten	1,303,955	598,500
Zinkblende, rostadt.....	24,583,000	1,327,482

c) Diverse bergverksprodukter.

Svafvel. Vid Falu kopparkopparverk, det enda verk, hvarest under de närmaste åren svafvel producerats, har under år 1897 icke någon renkokning och destillering af svafvel egt rum. Produktionen utgjorde:

År 1893.....	75,000 kilogram
» 1894.....	36,000 »
» 1895.....	— »
» 1896.....	77,100 »
» 1897.....	— »

Årliga medeltillverkningen under de senaste fem åren har alltså varit 37,620 kg.

Koboltoxid. Af denna produkt, som under några år framställdes vid Falu metallextraktionsverk men hvaraf tillverkningen derstädes med år 1894 upphörde, har under redogörelseåret vid Åtvidabergs kopparkopparverk erhållits 700 kg. med ett värde af 9,100 kronor. Produktionen har under de sista fem åren uppgått till följande belopp:

År 1893.....	3,298 kilogram
» 1894.....	1,580 »
» 1895.....	— »
» 1896.....	— »
» 1897.....	700 »

Årliga medeltillverkningen under femårsperioden utgjorde 1,116 kg.

Kopparvitriol. Tillverkningen här af, som bedrifvits endast vid Falu kopparkopparverk, uppgick år 1897 till 1,315,357 kg. och uppskattades till ett värde af 368,000 kronor. Produktionen, som under redogörelseåret minskats med 191,041 kg. (12.7 %), omfattade:

År 1893.....	659,031 kilogram
» 1894.....	722,501 »
» 1895.....	1,195,408 »
» 1896.....	1,506,398 »
» 1897.....	1,315,357 »

Årliga medeltillverkningen under femårsperioden utgjorde 1,079,739 kg.

Jernvitriol. Vid fem olika verk hafva år 1897 framstälts sammanlagdt 231,525 kg., som uppgifvits representera ett värde af 11,982 kronor och som till största delen (156,450 kg.) frambragts vid Falu kopparkopparverk. Redogörelseåret förtedde en till 40,969 kg. (21.5 %) uppgående produktionsökning. Tillverkningen under senast tilländagångna femårsperiod har omfattat följande kvantiteter:

År 1893.....	453,846 kilogram
» 1894.....	361,918 »
» 1895.....	94,125 »
» 1896.....	190,556 »
» 1897.....	231,525 »

Årliga medeltillverkningen under de fem åren 1893—1897 utgjorde 266,394 kg.

Alun. Tillverkningen här af, bedrifven vid trenne olika verk, af hvilka skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken i Helsingborg, trots en betydligt minskad produktion, dock äfven år 1897 har att uppvisa det högsta beloppet, omfattar följande kvantiteter:

År 1893.....	357,495 kilogram
» 1894.....	261,009 »
» 1895.....	286,284 »
» 1896.....	333,536 »
» 1897.....	130,648 »

hvaraf synes, att produktionen under redogörelseåret minskats med 202,888 kg. eller 60.8 procent. Värdet å de 130,648 kg. alun, som framställdes år 1897, uppgick till 14,170 kronor.

Årliga medeltillverkningen under femårsperioden utgjorde 273,795 kg.

Blyerts. Under redogörelseåret har blyertstillverkningen, som bedrifvits vid ett inom Vestmanlands län beläget verk, omfattat en kvantitet af 99,170 kg. eller mer än sju gånger så mycket som år 1896. Årstillsverkningens värde har uppgifvits vara 12,000 kronor. Produktionen utgjorde:

År 1893.....	49,350 kilogram
» 1894.....	105,630 »
» 1895.....	6,912 »
» 1896.....	13,946 »
» 1897.....	99,170 »

Årliga medeltillverkningen under femårsperioden utgjorde 55,002 kg.

Brunsten, pulveriserad, har framstälts vid Dunkohallar i Jönköpings län. Tillverkningskvantiteten för 1897 har uppgifvits till 343,000 kg., som uppskattats till ett värde af 16,464 kronor.

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

De för bergverksrörelsen använda motorer hafva, såsom af tab. 12 närmare inhämtas, år 1897 uppgått till ett antal af 1,614, nämligen 483 vid grufvorna och 1,131 vid öfriga bergverk. Ojmförligt största delen motorer utgjordes af vattenhjul och -turbiner (1,137) samt ångmaskiner (334).

För ej mindre än 1,507 af de 1,516 motorer, för hvilka antalet hästkrafter efterfrågats, har styrkan blifvit uppgifven, och utgjorde densamma inalles 62,453 hästkrafter, hvaraf för

1,132 vattenhjul och -turbiner 48,604, för 334 ångmaskiner 12,958 och för 41 andra maskiner 891. I fråga om 5 vattenmotorer saknas i primäruppgifterna anteckning rörande hästkrafttalet, hvilket antagligen beror derpå, att detsamma icke för vederbörande förvaltningar varit ens närmelsevis känt.

Största antalet motorer eller 357 har uppgifvits från Örebro län, hvarefter följa i ordning Kopparbergs län med 305, Vestmanlands län med 210, Vermlands län med 183 och Gefleborgs län med 166. Uti öfriga sexton län vexlade antalet från 93 i Upsala till endast 1 i Kristianstads län.

I afseende på omfattningen af motorernas uppgifna styrka stod Kopparbergs län främst med sammanlagdt 13,714 hästkrafter och efterföljdes närmast af Gefleborgs (12,190), Örebro (10,535), Vermlands (8,898), Vestmanlands (6,675), Östergötlands (2,920), Upsala (2,387) och Malmöhus län (1,891), under det att i intet af de återstående tretton länen hästkrafttalet uppgick till 1,000.

Vattenhjul och -turbiner synas hafva den största användningen inom Örebro län, hvarifrån uppgifvits ej mindre än 278 stycken med en sammanlagd styrka af 9,262 hästkrafter, hvaremot, då endast hästkrafttalet afses, Kopparbergs län står främst, enär det derstädes använda antalet motorer af ifrågasvarande slag, 199 stycken, hade en styrka af sammanlagdt 11,687 hästkrafter.

Ångmaskinernas antal var högst eller 59 om tillsammans 1,500 hästkrafter i Kopparbergs län; den största samfälda ångkraften åter disponerade Gefleborgs län, hvars 52 ångmaskiner representerade tillsammans 5,007 hästkrafter. I sistnämnda län har under år 1897 i fråga om ångkraft en ökning inträdd, uppgående till ej mindre än 1,000 hästkrafter, hvaraf 425 komma på Hofors och 300 på Forsbacka bruk.

b) Arbetare.

Antalet af de vid bergverksrörelsen i riket år 1897 använda arbetare utgjorde, enligt tab. 13, inalles 28,590 mot 27,994 år 1896.

Af samtliga år 1897 sålunda använda arbetare voro 12,681 eller 44·4 proc. sysselsatta med grufdrift och fältspatsbrytning och egde anställning vid:

Jerngrufvor	8,797	=	69·37	proc.
Guld-, silver- och blygrufvor	336	=	2·65	»
Koppargrufvor	456	=	3·60	»
Zinkgrufvor	1,180	=	9·30	»
Andra malmgrufvor	25	=	0·20	»
Stenkolsgrufvor	1,629	=	12·85	»
Fältspatsbrott	258	=	2·03	»
	Summa 12,681		100	proc.

Af den till grufvorna och fältspatsbrotten hörande personalen arbetade 5,858 (46·2 %) under jord och 6,823 (53·8 %) i dagen, och bland dessa senare voro 1,897 (27·8 %) sysselsatta med arbete motsvarande grufarbete under jord.

De 15,909 vid andra verk än grufvor för framställning af bergverksprodukter använda arbetarne fördelade sig sålunda, att på jernverken kommo 15,104 (94·9 %), på guld-, silver-

och blyverken 207 (1·3 %), på kopparverken 147 (0·9 %) och på samtliga öfriga bergverk 451 (2·9 %).

I arbetet vid bergverken deltog under året tillsammans 537 kvinnor, hvaraf öfver hälften eller 325 voro sysselsatta vid jerngrufvorna.

Endast 2,561 (9·0 %) af hela det uppgifna arbetarantalet voro under 18 år, nemligen 2,353 män och 208 kvinnor.

Bland de olika länen, inklusive Stockholms stad, räknade Kopparbergs län den talrikaste arbetarepersonalen, uppgående till 6,368 eller i förhållande till rikssiffran 22·3 proc., hvaraf inemot hälften hade sysselsättning vid jernverken och nära två femtedelar vid jerngrufvorna. Vid de inom Örebro län belägna grufvorna och bruken voro under året i verksamhet 5,890 arbetare, hvaraf nära hälften sysselsattes vid jernverken och mer än tredjedelen vid jerngrufvorna. I Vestmanlands län uppgick arbetsstyrkan till 3,505 personer, så att de trenne nu nämnda länen tillsammans förfogade öfver mer än halfva antalet vid rikets samtliga bergverk använda arbetare. I såväl Vermlands som Gefleborgs län utgjorde arbetarnes antal mellan 3,000 och 2,000, i hvardera af Upsala, Östergötlands, Malmöhus och Norrbottens län mellan 2,000 och 1,000 samt uti öfriga 14 län under 1,000 i hvardera, vexlande från 467 i Stockholms till endast 4 i Skaraborgs och Kristianstads län.

Förutom hvad sålunda, med stöd af uppgifterna i tab. 13, ofvan blifvit upplyst rörande antalet vid bergverken år 1897 sysselsatta arbetare inhemtas derjemte af redogörelserna från Södra bergmästaredistriktet, att för upptagning och rengöring af sjö- och myrmalmer under året användts 1,382 dagsverken, hvaraf 920 i Jönköpings, 453 i Kronobergs och 9 i Kalmar län.

c) Olyckshändelser.

Af sådana vid grufvor och andra bergverk timade olyckshändelser, som medfört dödlig utgång eller ock oförmåga till arbete under minst fjorton dagar, lemnas i tab. 14 en öfversigt, hvaraf framgår, bland annat, att 703 dylika på 17 skilda län delade olyckshändelser inträffat under år 1897 och att dervid 21 personer drabbats af döden samt 689 lidit skador, som haft oförmåga till arbete under minst fjorton dagar till följd. Af samtliga olyckshändelser inträffade 306 vid grufvor eller fältspatsbrott och 397 vid andra bergverk. Dödsfallen fördelade sig sålunda, att 12 egde rum vid grufvor — deraf 11 nere i grufvan — och 9 vid andra bergverk. Bland de dödade var 1 kvinna. Af de skadade voro 299 grufarbetare — deraf 268 sysselsatta nere i grufvan — medan 390, deribland 1 kvinna, tillhörde arbetarepersonalen vid andra bergverk. Under 18 år voro 2 dödade och 15 skadade.

Rörande orsakerna till de timade olyckshändelserna inhemtas genom de af vederbörande afgifna primäruppgifterna i fråga om de dödade, att 6 krossats eller på annat sätt döddats af nedfallande föremål, 10 ljutit döden genom fall, 1 genom klämning mellan grufhissen och en lafbro, 1 genom stöt från förten vid utsmidning af ett göt under anghammaren, 1 omkommit vid explosion samt 2 genom att indragas i valsverk. Beträffande åter de skadade lemna primäruppgifterna

ingalunda något fullständigt eller i allo tillfredsställande material för bedömande af de uppkomna skadornas olika orsaker eller art. Kollegium har emellertid sökt, så godt sig göra låtit, sammanföra de i berörda hänseende meddelade upplysningar och dervid utrönt, att af hela antalet (689) skadade personer 355 skadats genom krossning, klämning, slag eller stötar af nedfallande föremål, 48 genom fall, 3 genom öfverkörning, 28 genom sten- och stålflisors inträngande i ögonen, 40 genom vrickning, försträckning eller förlyftning och 6 genom explosion. Dessutom hade 71 erhållit brännsår, 17 skär- och huggsår och 121 andra eller ej uppgifna skador.

Under närmast föregående år, 1896, inträffade vid bergverken i riket 28 dödsfall genom olyckshändelser under arbetet eller 7 flera än år 1897. Antalet personer, som genom olyckshändelse lidit skador, medförande oförmåga till arbete under minst 14 dagar, var deremot år 1896 mindre än under sist förflutna år, nämligen 621 mot 689 år 1897.

D) Fyndigheters förvärfvande och försvar.

a) Koncessioner.

Under redogörelseåret har icke någon koncession att i enlighet med lagen den 28 maj 1886 eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter sökts eller beviljats.

b) Mutsedlar.

Enligt tab. 16 hafva under redogörelseåret af vederbörande tjänstemän blifvit utfärdade 1,362 mutsedlar, hvaraf 716 å nyupptäckta och 646 å förut inmutade fyndigheter. Af hela antalet utfärdade mutsedlar gälde 854, motsvarande 63 proc., jernmalm, 47 eller 3 proc. guldmalm, 100 eller 7 proc. silfver- och blymalm, 300 eller 22 proc. kopparmalm, 22 eller 2 proc. zinkmalm samt återstoden diverse andra i tabellen specificerade malmanledningar.

Då hithörande uppgifter kunna i viss mån tjena som mätare på den vid skilda tider rådande större eller mindre lifaktigheten inom bergsnäringens och särskildt grufdriftens olika brancher, meddelas här nedan en jemförande öfversigt af förhållandena under sist gångna femårsperiod:

Antal utfärdade mutsedlar åren 1893—1897.

	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
Jernmalm.....	221	251	201	273	854
Guldmalm.....	53	58	4	14	47
Silfver- och blymalm.....			89	56	100
Kopparmalm.....	67	51	69	97	300
Manganmalm.....	5	2	2	4	2
Kromjern.....	—	—	—	2	—
Koboltmalm.....	2	4	1	1	—

Kommerskollegii berättelse om bergshandteringen år 1897.

	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
Nickelmalm.....	16	5	20	7	8
Zinkmalm.....	17	29	14	24	22
Tennmalm.....	2	—	—	—	—
Molybdenmalm.....	1	1	5	1	2
Antimonmalm.....	1	—	—	2	1
Vismutmalm.....	1	—	—	—	—
Arsenikmalm.....	—	—	2	2	—
Svafvelkis.....	2	2	4	2	7
Magnetkis.....	—	—	1	8	1
Grafit.....	2	1	5	3	18
Summa	390	404	417	496	1,302

Den stegring af antalet utfärdade mutsedlar, som hela femårsperioden företett, tog, såsom af ofvanstående sammanställning synes, under förra året en synnerlig fart, i det att på ett år de utfärdade mutsedlarnes antal nära tredubblades. Såsom af tab. 16 framgår, gäller denna hastiga stegring till allra största delen Norrbottens län, der den under förra året väckta förhoppningen om direkt jernvägsförbindelse med Vesterhafvet på en gång framkallade det lifligaste intresse för fyndigheters eftersökande och inmutande.

Af de inom Norra bergmästaredistriktet under redogörelseåret utfärdade 884 mutsedlar är, enligt derom af bergmästaren i distriktet meddelad upplysning, inmutarerätt med det i Kongl. förordningen den 19 augusti 1889 stadgade förbehåll meddelad å tillsammans 689 fyndigheter, af hvilka 26 voro belägna inom Jemtlands och de öfriga inom Norrbottens län. Räkndt från den tidpunkt, då nämnda nådiga förordning började tillämpas, äro intill slutet af år 1897 inom distriktet utfärdade 1,747 mutsedlar med skyldighet för inmutaren att vara underkastad de förändrade bestämmelser om rätt för kronan att deltaga i grufarbetet och den deraf fallande vinsten, som genom ny lagstiftning kunna blifva gällande, samt utan rätt för grufegaren att tillsvidare få sig utmål anvisadt.

c) Tilldelade utmål.

Uti tab. 17 äro sammanförda uppgifter rörande de utmål, som jemlikt kap. 4 af nådiga grufvestadgan under år 1897 blifvit lagda, och inhämtas af nämnda tabell, att hela antalet dylika utmål utgjort 43, fördelade på Jönköpings län (28), Vermlands län (2), Örebro län (4), Vestmanlands län (2), Kopparbergs län (6) och Gefleborgs län (1), samt afseende fyndigheter, som innehållit jernmalm (21), guldmalm (18), silfver- och blymalm (3) och zinkmalm (1). Under senaste åren hafva tilldelats följande antal utmål:

År 1894.....	33 utmål
» 1895.....	34 »
» 1896.....	29 »
» 1897.....	43 »

d) Arbetskyldighetens fullgörande.

Den enligt gällande bestämmelser vederbörande åliggande skyldighet att i utmål och koncessionerade områden verkställa ett visst föreskrivet mått af arbete har under år 1897, såsom tab. 18 närmare utvisar, varit eller blifvit fullgjord i tillsammans 2,252 utmål samt i 6 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Af ifrågavarande antal utmål voro 619 (27.6 %) under hvilostånd, och i 156 (6.9 %) hade arbetskyldigheten blifvit fullgjord genom arbete under föregående år, hvaremot arbetskyldigheten fullgjordes genom arbete under året *med* malm- eller stenkolsfångst i 404 (17.9 %) af utmålen, *utan* malm- eller stenkolsfångst i 140 (6.2 %), inom angränsande utmål i 704 (31.3 %) samt genom erläggande af afgift i 229 (10.2 %) utmål. Af utmålen tillhörde 1,537 eller 68.2 proc. jernmalmsgrufvor, 409 eller 18.2 proc. stenkolsgrufvor samt 306 eller 13.6 proc. andra grufvor.

Följande ur de resp. årsredogörelserna hemtade jämförelsesiffror upplysa om hithörande förhållanden under de fem senaste åren:

	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
Utmål under hvilostånd.....	661	582	537	591	619
» med arbetskyldigheten fullgjord under föregående år	195	214	221	205	156
» d:o under året <i>med</i> malm- (stenkols-)fångst.....	442	421	441	407	404
» d:o d:o <i>utan</i> malm- (stenkols-)fångst.....	231	176	159	157	140
» d:o d:o inom angränsande utmål.....	589	608	677	687	704
» d:o genom erläggande af afgift.....	184	211	254	235	229
Koncessionerade områden.....	2	4	4	6	6
Summa	2,304	2,216	2,293	2,288	2,258

e) Beviljade hvilostånd.

Uppgifter angående utmål, för hvilka hvilostånd eller förlängning deraf beviljats att träda i kraft vid redogörelse-årets utgång eller från och med den 1 januari 1898, finnas meddelade i tab. 15, och utvisa dessa ett sammanlagdt antal af 173 dylika utmål, tillhörande i de allra flesta eller 148 fall jernmalmsfyndigheter och återstoden fyndigheter, som innehållit silfver- och blymalm (17), kopparmalm (1), manganmalm (4), zinkmalm (1) och stenkol (2). Af de sålunda medgifna hvilostånden voro 160 af bergmästarne meddelade hvilostånd och 13 af bergsöfverstyrelsen, jemlikt § 44 i gällande grufvestadga, beviljade förlängningar af hvilostånd.

Af de ifrågavarande utmålen tillhörde 82 Kopparbergs län, 32 Örebro, 27 Vestmanlands, 11 Södermanlands, 6 hvardera af Jönköpings, Vermlands och Norrbottens, 2 Malmöhus och 1 utmål Stockholms län.

Hvilostånd eller förlängningar deraf hade för nedan angifna antal utmål beviljats att träda i kraft vid utgången af:

År.	Beviljade hvilostånd.	Beviljad förlängning af hvilostånd.	Summa utmål.
1894.....	103	18	121
1895.....	154	33	187
1896.....	131	19	150
1897.....	160	13	173

E) Bergverkens fördelning efter egare.

Uti tab. 19 hafva sammanförts och länsvis ordnats de mestadels ur primäruppgifterna hemtade upplysningar angående förekommande olika slag af egare till grufvor och brott, ur hvilka malm, stenkol, leror eller fältspat under redogörelseåret erhållits, äfvensom till jernverk och andra bergverk, hvilka under året varit i gång. Att antalet i denna tabell upptagna verk icke till fullo öfverensstämmer med summan af de i föregående tabeller uppgifna verk förklaras helt naturligt deraf att hvarje verk här redovisats endast en gång, medan beträffande öfriga tabeller ett och samma verk på grund af sina särskilda tillverkningar stundom ingår bland uppgifterna till tvenne eller flere skilda tabeller.

Af de i förenämnda tab. 19 upptagna bergverk, utgörande i allt 695, tillhörde 86 eller 12.4 proc. ensamme egare, 349 eller 50.2 proc. aktiebolag och 260 eller 37.4 proc. andra bolag, hvarunder, bland annat, innefattas intressentskap äfvensom sådana föreningar af vare sig aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jemte enkla bolag eller enskilde egare, hvilka icke i och för det ifrågavarande verkets drift bildat särskildt aktiebolag. De olika slagen af bergverk fördelade sig med hänsyn till egarne så, som följer:

	Tillhörande ensamma egare.		Tillhörande aktiebolag.		Tillhörande andra bolag.		Summa.	
	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.
Grufvor o. fältspatsbrott.....	38	8.3	204	44.4	217	47.3	459	100.0
Jernverk.....	44	19.9	135	61.1	42	19.0	221	100.0
Andra bergverk	4	26.7	10	66.7	1	6.6	15	100.0

Häraf synes, bland annat, att grufvorna, med undantag af 8 proc. som tillhöra ensamma egare, nägorunda jemnt fördela sig på de olika slagen af bolag, medan af jernverken omkring en femtedel tillhör ensamma egare och tre femtedelar tillhöra aktiebolag.

Beträffande bergverkens fördelning efter egare inom de olika länen meddelas följande öfversigt, hvarvid för jämförelses skull motsvarande siffror jemväl för närmast föregående år upptagits:

	Antal bergverk, tillhörande						Summa berg- verk.	
	ensamma egare.		aktie- bolag.		andra bolag.		1896	1897
	1896	1897	1896	1897	1896	1897		
Stockholms stad.....	—	—	1	1	—	—	1	1
Stockholms län.....	2	2	12	13	5	4	19	19
Upsala län.....	6	6	9	9	13	13	28	28
Södermanlands län.....	5	6	6	5	5	5	16	16
Östergötlands län.....	11	9	8	8	2	1	21	18
Jönköpings län.....	9	7	10	9	1	1	20	17
Kronobergs län.....	5	5	—	—	—	—	5	5
Kalmar län.....	2	2	6	4	—	1	8	7
Blekinge län.....	—	—	1	1	1	—	2	1
Kristianstads län.....	1	1	—	—	—	—	1	1
Malmöhus län.....	—	—	5	5	3	3	8	8
Göteborgs och Bohus län.....	2	9	—	—	—	—	2	9
Elfsborgs län.....	2	2	—	—	—	—	2	2
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	1	1	1	1
Vermlands län.....	1	1	39	35	27	19	67	55
Örebro län.....	6	6	82	83	79	74	167	163
Vestmanlands län.....	9	10	34	46	39	34	82	90
Kopparbergs län.....	10	18	63	70	40	44	113	132
Gefleborgs län.....	2	1	17	19	6	1	25	21
Vesternorrlands län.....	1	1	4	4	2	1	7	6
Jemtlands län.....	—	—	7	2	—	—	7	2
Vesterbottens län.....	1	—	1	2	—	—	2	2
Norrbottnens län.....	42	—	24	33	15	58	81	91
Summa	117	86	329	349	239	260	685	695

Af ofvanstående öfversigt synes, att ehuru minskning egt rum i åtskilliga län, antalet under redogörelseåret i gång varande bergverk i sin helhet ökats från 685 till 695 eller med tio.

Stockholm den 2 juli 1898.

Underdånigst

RICH. ÅKERMAN.

HJALM. GULLBERG.

F) Bergverksewares för bevilning uppskattade inkomst.

Uti tab. 20 finnas sammanförda af bergverksewarene meddelade uppgifter angående beloppen af deras för bevilning uppskattade inkomst af grufvor och andra bergverk. Af denna sammanfattning framgår, att år 1897 samtliga i riket för bevilning uppskattade bergverksewares inkomst af bergverkens drift-utgjort 10,650,272 kronor, hvaraf kommit på:

Jerngrufvor	2,183,682 kronor.
Stenkolsgrufvor	220,944 »
Andra grufvor och fältspatsbrott ...	704,590 »
Jernverk	7,387,295 »
Andra bergverk	153,761 »

Den mest inkomstbringande bergverksrörelsen synes, enligt de i tabellen närmare detaljerade uppgifterna, hafva bedrifvits inom Kopparbergs län, hvars för bevilning uppskattade inkomst af förenämnda slag uppgick till sammanlagt 2,780,575 kronor. Ej obetydligt mindre, nemligen 1,802,924 kronor, utgjorde motsvarande inkomstbelopp inom Gefleborgs län, hvarefter i ordning följde Örebro län med 1,768,578, Vestmanlands län med 1,534,428 kronor, Upsala län med 772,406 kronor, Vermlands län med 622,420 kronor, Östergötlands län med 457,012 kronor, Malmöhus län med 250,944 kronor och Norrbottens län med 132,576 kronor. I tvenne län, Södermanlands och Elfsborgs, uppgick beloppet inom hvardera länet till något öfver 100,000 kronor, medan i öfriga åtta bergsbruksidkande län meranämnda belopp understeg 100,000 kronor, vexlande från 82,763 i Stockholms län ända ned till 760 kronor i Kristianstads län.

År 1896 utgjorde bergverksewares för bevilning uppskattade inkomst af bergverkens drift endast 6,355,895 kronor eller 4,294,377 kronor mindre än sistlidet år.

K. Key-Åberg.

Résumé.

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines du 16 mai 1884, aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent *a*) les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsenic, ainsi que *b*) pyrite de fer, pyrite magnétique et graphite;

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles, du 28 mai 1886, selon laquelle il est nécessaire, pour exploiter les mines de houille, d'en obtenir la concession du Roi.

La statistique de l'industrie minérale pour l'année 1897 fait connaître que l'extraction des divers minerais en roche a donné les quantités et valeurs détaillées ci-après, avec les différences de quantité constatées par rapport à l'année antérieure:

	Production en 1897.		Différence par rapport à 1896.	Valeur de la production en 1897.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes ¹⁾ .
Minerai de fer en roche	2,086,119	+	48,025	10,002,390
Minerai d'or	1,662	+	926	34,126
Minerai d'argent et de plomb	10,068	—	5,313	233,791
Minerai de cuivre	25,207	+	856	343,377
Minerai de zinc	56,636	+	12,595	1,462,007
Minerai de manganèse	2,749	+	693	47,075
Pyrite de fer	517	—	492	5,542

En comparant la quantité de roche et de minerai réunis avec le minerai de fer obtenu, on constatera que la quantité relative de minerai en a été de 56 pour cent.

Les minerais de lac et de marais ne sont pas compris dans les chiffres précités, de sorte que, pour avoir la quantité totale du minerai de fer extrait, il faut y ajouter 1,047 tonnes. L'ensemble de la production du minerai de fer s'est donc élevé à 2,087,166 tonnes.

La production de *fer* a fourni, comme résultat principal pour l'année 1897, les quantités et valeurs suivantes:

	Production en 1897.		Différence par rapport à 1896.	Valeur de la production en 1897.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes.
Fonte	538,197	+	43,779	34,695,760
Massiaux et fers bruts en barres	189,632	+	1,236	18,687,795
Lingots de Bessemer	107,679	—	6,441	11,448,552
Lingots de Martin	165,836	+	23,535	17,231,573
Lingots de fusion au creuset	691	+	87	272,371

¹⁾ 1 Couronne = 1.39 Franc.

	Production en 1897.		Différence par rapport à 1896.	Valeur de la production en 1897.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes.
Fer et acier en barres	155,991	—	20,386	22,071,889
Fer et acier en bandes, verges, etc.	74,285	+	3,938	10,923,340
Fil laminé en boucles (wire-rods)	24,234	+	1,094	3,480,191
Tôle grosse	16,367	+	926	2,704,914
Ebauches de tubes en acier sans soudure	33,660	+	10,833	7,577,020

Les hauts-fourneaux ont produit en moyenne 3,737 tonnes par fourneau pendant l'année; le temps de production pour chaque haut-fourneau a été, en moyenne, 286 journées; la production moyenne par journée et par haut-fourneau a atteint 13.07 tonnes.

Le charbon de bois est, du point de vue pratique, le seul combustible employé dans les hauts-fourneaux de la Suède, car seulement en cas très rares, comme pour la fabrication du »Spiegel», on le mélange avec un peu de coke anglais.

Les chiffres indiquant la production des métaux autres que le fer se résument, pour l'année en question, ainsi qu'il suit:

	Quantité.	Valeur.
Or	113 ³ kilogr.	279,693 cour.
Argent	2,218 »	153,596 »
Plomb	1,479,809 »	284,727 »
Cuivre	288,595 »	254,240 »
Zinc sulfuré	24,583,000 »	1,327,482 »

Des mines de houille, situées exclusivement dans la province la plus méridionale du royaume, la Scanie, on a extrait, en 1897, une quantité totale de 224,343 tonnes de houilles, c'est-à-dire 1,505 tonnes de moins que l'année précédente. La valeur indiquée des houilles était de 1,610,037 couronnes.

Les gisements d'argile réfractaire, qui s'exploitent en combinaison avec la production de la houille, ont donné, en 1897, 112,283 tonnes d'argile, soit 8,143 tonnes de moins que l'année antérieure. La valeur déclarée de l'argile était de 180,262 couronnes.

Autres substances diverses, produites dans l'industrie minérale, pendant l'année 1897, ont été:

	Quantité.	Valeur.
Feldspath	19,298 tonnes	199,972 cour.
Oxyde de cobalt	700 kilogr.	9,100 »
Sulfate de cuivre	1,315,357 »	368,000 »
Sulfate de fer	231,525 »	11,982 »
Alun	130,648 »	14,170 »
Plombagine	99,170 »	12,000 »
Pyrolusite réduite en poudre	343,000 »	16,464 »

Le nombre des *ouvriers* employés, en 1897, à l'exploitation des mines et usines a été de 28,590, soit 596 de plus qu'en 1896. Ces ouvriers se répartissent de la manière suivante:

	Personnel ouvrier.				Totaux.
	Souterrainement.		A la surface.		
	Hommes.	Enfants (au-dessous de 18 ans).	Hommes.	Femmes et enfants (au-dessous de 18 ans).	
Mines de fer	3,484	136	4,232	945	8,797
Autres mines métallifères	926	3	667	401	1,997
Mines de houille	1,127	86	384	32	1,629
Carrières de feldspath	95	1	81	81	258
Usines à fer	—	—	13,953	1,151	15,104
Autres usines	—	—	751	54	805
Totaux	5,632	226	20,068	2,664	28,590

Le nombre des *moteurs* en activité pendant l'année 1897, ainsi que la puissance motrice, en tant qu'elle a été déclarée par les industriels, se font voir par les chiffres qui suivent ci-dessous:

	Moteurs employés				Totaux.	
	dans les mines et dans les carrières de feldspath.		aux autres exploitations minérales.		Nombre.	Puissance en chevaux.
	Nombre.	Puissance en chevaux.	Nombre.	Puissance en chevaux.		
Machines à vapeur	191	4,828	143	8,130	334	12,958
Moteurs à eau	153	2,722	984	45,882	1,137	48,604
Autres moteurs	139	771	4	120	143	891
Totaux	483	8,321	1,131	54,132	1,614	62,453

La statistique des *accidents* signalés parmi les ouvriers travaillant dans les mines et usines comprend le nombre total des tués ainsi que tous ceux des blessés qui, par suite des accidents, sont devenus incapables de travailler pendant deux semaines au moins. Les renseignements à cet égard, pour l'année 1897, sont résumés dans le tableau ci-après:

	Nombre des accidents.	Nombre des victimes.		
		Tués.	Devenus invalides pendant 2 semaines au moins.	Totaux.
Dans les mines et dans les carrières de feldspath	306	12	299	311
Dans les usines	397	9	390	399
Totaux	703	21	689	710

1) Pour 5 de ce nombre la puissance motrice n'a pas été connue. —

2) Dont 102 manèges à colliers et autres moteurs sans puissance déclarée.

Le nombre des ouvriers tués en 1896 étant de 28, on peut constater, pour l'année 1897, une différence en moins de 7.

Le nombre des *permis d'exploitation des mines*, accordés pendant l'année 1897, a été de 1,362, au lieu de 496 en 1896. Les gisements divers ayant fait l'objet de ces concessions étaient:

	Nombre des permis.	Pour cent.
Minerai de fer	854	63 %
Minerai d'or	47	3 »
Minerais d'argent et de plomb	100	7 »
Minerai de cuivre	300	22 »
Minerai de zinc	22	2 »
Minerai de nickel	8	1 »
Minerais d'autres substances (manganèse, molybdène, antimoine, graphite, etc.)	29	2 »
Totaux	1,362	100 %

En répartissant les mines et usines, exploitées pendant l'année 1897, à l'égard des différentes catégories de *possesseurs* actuels, on arrive aux résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total.
	Possesseurs seuls.	Sociétés anonymes.	Autres sociétés.	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	38	204	217	459
» » usines à fer	44	135	42	221
» » autres usines	4	10	1	15
Totaux	86	349	260	695

Les chiffres précités indiquent, entre autres choses, qu'environ 8 % des mines, mais près de 20 % des usines à fer se trouvent entre les mains des possesseurs seuls, tandis que 45 % des mines et 61 % des usines sont possédés par des sociétés anonymes, ainsi qu'environ 47 % des mines, mais seulement 19 % des usines par d'autres sociétés.

Les *revenus nets* résultant de l'exploitation des mines et usines dont les produits sont spécifiés dans le présent rapport comprennent, d'après l'appréciation faite par les autorités de taxation, un montant total de 10,650,272 couronnes. Cette somme se décompose comme il suit:

Mines de fer	2,183,682	couronnes
Mines de houille	220,944	»
Autres mines et carrières de feldspath	704,590	»
Usines à fer	7,387,295	»
Autres usines	153,761	»
Total	10,650,272	couronnes.

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur jerngrufvorna år 1897.

Ann. Rörande upptagningen af sjö- och myrmalmer, se textafdelningen, sid. VIII.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.
belägenhet.	benämning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
				T o n.			Kronor.
Stockholms län:							
Börstils socken	Jakob Edbergs grufva	1	—	¹⁾ 354	—	354	3,009
	Skedika gruffält	2	4,600	2,547	—	2,547	20,376
Valö socken	Vigelsbofältet	3	15,238	6,729	—	6,729	57,376
	Rörbergsgruvvan	1	4,730	2,430	—	2,430	18,225
Härfverö socken	Herrängsfältet	2	13,701	9,799	—	9,799	44,095
Summa för Stockholms län		9	38,269	21,859	—	21,859	143,081
Upsala län:							
Lena socken	Salsta grufva	1	2,000	1,337	—	1,337	9,369
	Brunna grufvor	1	3,217	²⁾ 1,256	—	1,256	10,676
Alunda socken	Ramhällsfältet	3	15,667	³⁾ 6,564	—	6,564	45,948
Morkarla socken	Stenringsgrufvan	1	—	¹⁾ 116	—	116	1,160
Dannemora och Films socknar	Dannemora Norra fält	6	33,031	⁴⁾ 17,107	—	17,107	468,900
	Dannemora Mellanfält	1	27,653	⁵⁾ 15,082	—	15,082	
	Dannemora Södra fält	1	17,012	⁶⁾ 7,313	—	7,313	
	Konstängsgrufvan	1	13,152	7,388	—	7,388	
Summa för Upsala län		15	111,732	56,163	—	56,163	536,053
Södermanlands län:							
Svärta socken	Förola grufvor	1	1,435	513	—	513	4,104
Gåsinge och Åkers socknar	Skottvångs gruffält	1	3,578	2,024	—	2,024	10,911
Skyllinge socken	Kantorps grufvor	3	26,512	⁷⁾ 15,184	—	15,184	113,883
	Oskarsgrufvorna	2	7,000	⁸⁾ 3,842	—	3,842	30,734
	Skalundagrufvan	1	900	300	150	450	3,600
	Vilhelminagrufvan	1	2,500	1,100	150	1,250	10,000
Summa för Södermanlands län		9	41,925	22,963	300	23,263	173,232
Östergötlands län:							
Skällviks socken	Nartorps grufvor	1	6,363	2,166	—	2,166	15,165
Summa för Östergötlands län		1	6,363	2,166	—	2,166	15,165
Kalmar län:							
Ukna socken	Stenbo grufvor	1	⁹⁾ 75	—	—	—	—
Summa för Kalmar län		1	75	—	—	—	—
Vermlands län:							
Fernebo socken	Persbergs- och Yngshyttfältet ¹⁰⁾	11	56,424	32,041	—	32,041	313,324
	Långbansfältet	3	16,475	1,723	4,000	5,723	49,000
	Finshyttebergs-(Ånggrufvo-)fältet	2	14,585	8,249	—	8,249	71,486
	Nya Limtjärnsgrufvan	1	5,151	2,715	—	2,715	22,790
	Agegrufvorna	1	116	54	—	54	207
	Nordgrufvefältet	1	—	¹⁾ 72	—	72	144
	Getö storgruvva	1	—	¹⁾ 61	—	61	220
Nordmarks socken	Tabergsfältet	2	¹¹⁾ 8,562	6,430	—	6,430	51,440
	Nordmarksfältet	3	15,107	7,780	—	7,780	58,353
	Fiunnossegrufvan	1	21,992	15,334	—	15,334	122,670
	Björnsbergfältet	1	1,800	787	—	787	6,637
Gåsborns socken	Stora Fagerbergsgruvvan	1	¹²⁾ 15,000	5,027	—	5,027	20,108
Summa för Vermlands län		28	155,212	80,223	4,000	84,223	716,379

¹⁾ Ur äldre varp. — ²⁾ Deraf 3 ton ur äldre varp. — ³⁾ Deraf 70 ton ur äldre varp. — ⁴⁾ Deraf 538 ton ur äldre varp. — ⁵⁾ Deraf 1,413 ton genom magnetisk separation. — ⁶⁾ Deraf 945 ton genom magnetisk separation. — ⁷⁾ Malmen delvis blodstensblandad. — ⁸⁾ Deraf 800 ton genom magnetisk separation. — ⁹⁾ I dagbrott; ej skrädd. — ¹⁰⁾ Här är nu äfven inräknad Bolandsgrufvan, som förut särskildt redovisats. — ¹¹⁾ Dessutom onligt uppskattning 4,000 ton kvarliggande i grufvan. — ¹²⁾ I dagbrott.

Tab. 1. (Forts.) Uppfördringen ur jerngrufvorna år 1897.

1.		2.		3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Grufvornas (gruffältens)				Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.	
belägenhet.	benämning.	T o n.								
					Svartmalm.	Blodston.	Summa.	Kronor.		
Örebro län:										
Qvistbro socken	Kullgrufvan	1	20	5	—	5	—	5	60	
Nora socken	Bondgrufvan	1	300	68	—	68	—	68	408	
	Timansbergsfältet	3	10,653	5,027	—	5,027	—	5,027	41,946	
	Stribergsfältet	5	60,481	1,791	34,186	35,977	—	35,977	237,451	
	Olofsbergsgrufvan	1	2,254	930	—	930	—	930	4,650	
	Ringshyttefältet	1	—	—	1) 194	194	—	194	850	
	Fogdhyttefältet	3	15,454	4,328	2,500	6,828	—	6,828	45,410	
	Bergsängsfältet	1	4,830	2,430	—	2,430	—	2,430	20,655	
	Pershyttefältet	4	23,774	—	12,250	12,250	—	12,250	73,500	
Nora och Jernboås socknar	Klacka och Lerbergs gruffält	1	17,051	2) 7,671	—	7,671	—	7,671	65,205	
Vikers kapellag	Dalkarlsbergs grufvor	5	40,559	15,588	9,852	25,440	—	25,440	188,914	
	Hvilarefältet	1	5,588	2,334	—	2,334	—	2,334	18,671	
Jernboås socken	Stora Slotterbergsgrufvan 3)	1	6,681	4) 2,006	—	2,006	—	2,006	13,500	
	Rösbergsfältet	1	14,851	4,689	—	4,689	—	4,689	36,518	
	Haggrufvefältet	2	11,639	4,480	—	4,480	—	4,480	46,575	
	Lilla Krängabergs gruffält	1	1,170	400	185	585	—	585	5,782	
	Borsberget	1	3,247	—	1,127	1,127	—	1,127	9,016	
	Finnaberget	1	1,000	300	377	677	—	677	5,400	
Hjulsjö socken	Lilla Hafsjöbergsgrufvan	1	9,104	2,785	—	2,785	—	2,785	16,685	
	Gröndalsgruffältet	1	5,543	5) 2,524	—	2,524	—	2,524	20,190	
	Haggrufvan	1	7,968	3,714	—	3,714	—	3,714	18,570	
	Ånnenäsfältet	1	5,584	2,595	—	2,595	—	2,595	18,165	
	Gustafsbergsgrufvan	1	5,660	3,071	—	3,071	—	3,071	21,497	
	Rishöjdsbergsgrufvan	1	20,480	15,695	—	15,695	—	15,695	141,255	
	Stora Slotterbergsgrufvan 3)	3) —	2,863	6) 2,486	—	2,486	—	2,486	13,895	
Grythytte socken	Högbornsfältet	4	7) 9,286	3,525	—	3,525	—	3,525	19,650	
	Sikbergs grufvor	1	2,878	1,736	—	1,736	—	1,736	13,900	
	Johannisbergsgrufvan	1	—	1) 118	—	118	—	118	476	
Lindesbergs socken	Gränshyttefältet	1	5,490	2,040	—	2,040	—	2,040	9,690	
	Ingelshyttefältet	2	25,801	873	13,108	13,981	—	13,981	76,508	
	Stripa grufvor	1	67,711	—	30,000	30,000	—	30,000	225,000	
	Grönvoldsfältet	2	3,618	551	—	551	—	551	3,086	
	Fanthyttefältet	1	330	60	—	60	—	60	240	
	Siggebohyttegrufvan	1	5,465	—	1,185	1,185	—	1,185	9,480	
	Bottengrufvefältet	2	11,325	3,359	—	3,359	—	3,359	16,795	
	Östanbofältet	1	1,813	1,064	—	1,064	—	1,064	6,384	
	Eriksgrufvan	1	4,154	1,569	—	1,569	—	1,569	8) —	
Ramsbergs socken	Glittragrufvan	1	1,241	—	685	685	—	685	2,740	
	Stråssafältet	1	9,720	5,453	—	5,453	—	5,453	22,903	
	Smällbergsfältet	1	8,298	2,465	—	2,465	—	2,465	17,255	
	Blankafältet	1	2,216	975	248	1,223	—	1,223	8,082	
	Håkansbodafältet	2	12,602	4,593	—	4,593	—	4,593	26,514	
Ljusnarsbergs socken	Stjelkbergsfältet	1	2,244	658	—	658	—	658	5,268	
	Södra Barufallsgrufvan	1	5,427	1,189	—	1,189	—	1,189	7,800	
	Norra Ställbergsfältet	2	7,011	9) 2,061	—	2,061	—	2,061	10,911	
	Goda Hoppet grufvan	1	790	285	—	285	—	285	1,425	
	Stormossgrufvan	1	466	152	—	152	—	152	760	
	Limbergs-Mossgrufvan	1	10) 1,570	—	—	—	—	—	—	
	Malmbrögrufvan	1	808	214	—	214	—	214	1,400	

1) Ur äldre varp. — 2) Deraf 1,048 ton genom magnetisk separation. — 3) Stora Slotterbergsgrufvan hör delvis till Jernboås, delvis till Hjulsjö socken. —

4) Deraf 649 ton genom magnetisk separation. — 5) Deraf 201 ton ur äldre varp. — 6) Deraf 1,622 ton ur äldre varp; genom magnetisk separation 1,900 ton. —

7) Deraf 250 ton ej skrädd. — 8) Malmen enligt egarens uppgift värdelös, på grund af dess höga svafvelhalt. — 9) Deraf 186 ton ur äldre varp. — 10) I dagbrott; ej skrädd.

Tab. 1. (Forts.) Uppförningen ur jerngrufvorna år 1897.

1.		2.		3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhöållits.	Brutet berg och malm.	Erhåållen skrådd malm.			Vårde å den skrådda malmen.		
belågenhet.	benåmning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.			
		T o n.				Kronor.			
	Salbobergsfååltet	1	7,028	1,682	—	1,682	12,615		
	Svartviksfååltet	6	18,161	9,091	—	9,091	63,620		
	Krigstjårnsfååltet	1	4,609	2,825	—	2,825	19,700		
	Ståållbergsfååltet	2	33,812	18,229	—	18,229	129,670		
	Skååttgrufvefååltet	2	53,174	28,190	—	28,190	190,282		
	Perrabacksgrufvan	1	¹⁾ 200	160	—	160	640		
	Slååttfallsgrufvorna	2	698	174	—	174	1,130		
	Haggrufvan vid Puttmossen	1	60	16	—	16	96		
	Haggrufvan vid Nybygget	1	300	65	—	65	455		
	Summa för Örebro lån	89	585,060	178,289	103,897	284,186	1,969,243		
Vestmanlands lån:									
	Skinnskattebergs socken								
	Riddarhytte odalutmål	4	14,610	7,103	242	7,345	62,845		
	Råådggrufvan n:o 1	1	3,368	—	1,501	1,501	11,258		
	Kåållfallsgrufvan	1	890	431	—	431	3,448		
	Norra Skårsjåågrufvan	1	262	—	117	117	351		
	Ulrikagrufvan	1	967	586	—	586	2,050		
	Finngrufvan	1	816	224	—	224	784		
	Elgtorpsgrufvorna	2	3,696	1,012	519	1,531	7,011		
	Kullgrufvan	1	3,513	911	—	911	5,466		
	Frååmshyttegrufvan	1	594	370	—	370	1,480		
	Öfre Persgrufvan	1	²⁾ 1,546	829	—	829	3,316		
	Östra Sofiagrufvan	1	3,311	1,305	—	1,305	7,830		
	Stubbgrufvan	1	985	—	454	454	1,816		
	Ramsbergs socken								
	Gustafsbergsgrufvan	1	1,003	432	—	432	2,160		
	Norbergs socken								
	Risbergsfååltet	2	20,589	³⁾ 450	14,748	15,198	54,364		
	Getbååksfååltet	1	7,744	1,933	—	1,933	17,400		
	Norrbergsfååltet	1	9,448	—	6,889	6,889	25,832		
	Gamla Morbergsfååltet	1	11,301	—	9,656	9,656	36,112		
	Nya Morbergsfååltet	1	10,690	—	6,818	6,818	25,568		
	Rååbergsfååltet	3	⁴⁾ 8,711	⁵⁾ 4,218	—	4,218	33,538		
	Kallmorbergsfååltet	6	31,085	17,111	3,332	20,443	197,929		
	Klackbergsfååltet	4	54,173	39,464	—	39,464	403,116		
	Gamla Kolningsbergsfååltet	1	14,799	11,224	—	11,224	114,300		
	Nya Kolningsbergsfååltet	1	17,483	14,583	—	14,583	146,600		
	Riddargårdsgrufvan	1	10,540	—	6,020	6,020	22,876		
	Låånggrufvan i Andorsbenning	1	11,719	3,498	—	3,498	25,887		
	Malmkåårragrufvan	1	7,483	3,321	—	3,321	24,800		
	Stora Kåålsbogruvvan	1	2,740	—	1,451	1,451	6,500		
	Stora Nygrufvan	1	418	144	—	144	1,100		
	Vestanfors socken								
	Andersgrufvan	1	4,467	1,655	—	1,655	13,240		
	Mariagrufvan	1	9,000	—	6,514	6,514	23,450		
	Vilhelminagrufvan	1	330	100	—	100	500		
	Stortåågtsgrufvorna	2	14,090	—	⁶⁾ 11,187	11,187	68,200		
	Korsgrufvan	1	1,631	522	—	522	2,610		
	Augustagrufvan	1	5,843	1,763	—	1,763	12,340		
	Flinthedsgrufvan	1	4,266	1,425	—	1,425	9,975		
	Vester-Vååla socken								
	Dalkarlsgrufvan	1	800	200	—	200	800		
	Östra Håållgrufvan	1	¹⁾ 200	15	—	15			
	Summa för Vestmanlands lån	53	295,111	114,829	69,448	184,277	1,376,852		

¹⁾ I dagbrott. — ²⁾ Deraf 487 ton i dagbrott. — ³⁾ Ur ååldre varp. — ⁴⁾ Deraf 4,025 ton i dagbrott. — ⁵⁾ Deraf 419 ton öfvermalm af 1895 åårs brytning. — ⁶⁾ Deraf 1,890 ton genom magnetisk separation.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur jerngrufvorna år 1897.

1.		2.		3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)				Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen. Kronor.
belägenhet.	benämning.	T o n.							
						Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
Kopparbergs län:									
Falu socken.....	Harmsarfsgrufvan.....	1	1,356	821	—	821	—	821	3,795
Svärdsjö socken.....	Vintjärnsfältet.....	2	23,948	¹⁾ 13,210	—	13,210	—	13,210	59,445
Sundborns socken.....	Nedre Rostbergsgrufvan.....	1	2,820	1,210	—	1,210	—	1,210	8,470
Vika socken.....	Hällsjögrufvan.....	1	980	355	—	355	—	355	2,485
Stora Tuna socken.....	Romme gruffält.....	3	—	²⁾ 525	—	525	—	525	1,051
Silfbergs socken.....	Tallbottengrufvan.....	1	1,826	1,426	—	1,426	—	1,426	7,130
	Bråfallsgrufvan.....	1	249	131	—	131	—	131	917
	Hästhaggrufvan.....	1	2,768	747	—	747	—	747	5,976
	Myrgrufvan.....	1	515	118	—	118	—	118	826
Säters socken.....	Bispbergs storgruvva.....	1	20,340	12,040	—	12,040	—	12,040	97,711
	Kongsgrufvan.....	1	895	—	591	591	—	591	2,517
Husby socken.....	Rällingsbergsgrufvan.....	1	13,007	9,700	—	9,700	—	9,700	97,000
Hedemora socken.....	Vestra Knapptjärnsgrufvan.....	1	3,602	2,775	—	2,775	—	2,775	6,936
Garpenbergs socken.....	Ryllshyttefältet.....	1	4,455	1,740	—	1,740	—	1,740	8,700
	Långviksfältet.....	2	15,215	³⁾ 9,335	—	9,335	—	9,335	51,343
	Bensåsfältet.....	1	3,242	555	—	555	—	555	3,330
	Gångstigsgrufvan.....	1	1,340	513	—	513	—	513	4,104
Folkärna socken.....	Stora Klingbogrufvan.....	1	4,033	2,562	—	2,562	—	2,562	25,620
Grangärde socken.....	Grängesbergfältet.....	24	⁴⁾ 953,136	⁵⁾ 611,160	41,817	652,977	—	652,977	2,343,452
	Björnbergfältet.....	1	16,780	11,600	—	11,600	—	11,600	69,600
	Burängsbergfältet.....	1	13,479	6,208	—	6,208	—	6,208	37,248
	Bagghyttefältet.....	2	3,708	1,407	—	1,407	—	1,407	9,850
Ludvika socken.....	Ko- och Flygrufvorna i Blötberget.....	1	3,500	2,816	—	2,816	—	2,816	6,000
	Onstjärnsgrufvan.....	1	200	84	—	84	—	84	500
	Dalgrufvan.....	1	4,514	1,681	—	1,681	—	1,681	6,724
	Ickorbottengrufvorna.....	2	⁶⁾ 700	575	125	700	—	700	2,100
	Larsgrufvan.....	1	4,017	1,470	—	1,470	—	1,470	5,145
	Gräsbergfältet.....	4	14,851	107	9,120	9,227	—	9,227	43,350
	Vestra Malsjöbergsgrufvan.....	1	7,729	4,391	—	4,391	—	4,391	26,346
	Norra Malsjöbergsgrufvan.....	1	15,334	7,692	—	7,692	—	7,692	42,306
	Lekombergs gruffält.....	2	15,000	14,216	—	14,216	—	14,216	28,432
Norrbärkes socken.....	Hillängsgrufvan.....	1	5,449	2,788	—	2,788	—	2,788	19,500
	Svarthbergfältet.....	5	8,295	2,536	—	2,536	—	2,536	17,751
	Norra Malsjöbergsgrufvan.....	1	2,354	795	—	795	—	795	3,795
	Nybergfältet.....	1	12,695	5,068	—	5,068	—	5,068	25,340
	Risbergfältet.....	2	3,087	1,970	—	1,970	—	1,970	13,790
	Gubbogrufvan.....	1	883	639	—	639	—	639	4,473
	Stora Flogbergsgrufvan.....	1	3,471	1,028	—	1,028	—	1,028	6,168
	Eldbergsgrufvan.....	1	1,000	387	—	387	—	387	2,712
	Humbobergsgrufvan.....	1	5,218	3,711	—	3,711	—	3,711	22,266
	Östanbergsgrufvorna.....	1	7,000	3,500	—	3,500	—	3,500	17,500
Söderbärkes socken.....	Framtidsgrufvan.....	1	3,535	1,178	—	1,178	—	1,178	8,246
Säters stad.....	Ågrufvan.....	1	100	10	—	10	—	10	—
	Summa för Kopparbergs län	81	1,206,626	744,780	51,653	796,433	—	796,433	3,149,950
Gefleborgs län:									
Torsåkers socken.....	Nyängsgrufvan.....	1	7,789	3,756	—	3,756	—	3,756	33,803
	Göskegrufvan.....	1	1,648	94	—	94	—	94	850
	Penninggrufvan.....	1	4,129	818	—	818	—	818	9,812
	Myggbogrufvan.....	1	2,215	1,083	—	1,083	—	1,083	8,640
	Summa för Gefleborgs län	4	15,781	5,751	—	5,751	—	5,751	53,105
Norrbottnens län:									
Qvickjocks kapellförsamling.....	Ruotivare malmfält.....	32	⁷⁾ 1,120	—	—	—	—	—	—
	Vallatj malmfält.....	11	⁸⁾ 440	—	—	—	—	—	—
Gellivare socken.....	Gellivare malmfält.....	15	1,259,945	623,110	—	623,110	—	623,110	1,869,330
Jukkasjärvi socken.....	Luossavaara malmfält.....	2	⁹⁾ 1,233	1,118	—	1,118	—	1,118	—
	Kirunavaara malmfält.....	16	⁹⁾ 3,864	3,570	—	3,570	—	3,570	—
	Summa för Norrbottens län	76	1,266,602	627,798	—	627,798	—	627,798	1,869,330
	Summa för hela riket	366	3,722,756	1,854,821	231,298	2,086,119	—	2,086,119	10,002,390

¹⁾ Deraf 2,089 ton genom magnetisk separation. — ²⁾ Ur äldre varp. — ³⁾ Deraf 1,017 ton genom magnetisk separation. — ⁴⁾ Deraf 864,033 ton i dagbrott. — ⁵⁾ Deraf 14,200 ton genom magnetisk separation. — ⁶⁾ I dagbrott. — ⁷⁾ I dagbrott, ej skrädd. — ⁸⁾ Deraf 1,256,935 ton i dagbrott.

Tab. 2. Masugnar och deras tillverkningar år 1897.

1. L ä n.	2. Antal verk, som haft masugnar i gång under året.	3. Antal brukbara masugnar.		5. Blåsningstid. Dygn.	6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. T a c k j e r n.							13. 14. Gjutgods, framställt direkt från masugn.		15. 16. Summa tackjern och direkt från masugn framställt gjutgods.		
		Under året i verksamhet.	Ej under året i verksamhet.		Smides- och puddel-tackjern.	Bessemer- och Martin-tackjern.	Spegel-jern.	Gjuttackjern för adu-cering. för andra ändamål.		Tillsammans.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.
								Tillverkningsbelopp i Ton.	Ton.							
Stockholms län.....	2	2	—	492	1,960	2,765	—	—	—	4,725	328,994	42	2,375	4,767	331,369	
Upsala län.....	6	7	—	2,049	19,081	6,628	—	—	—	25,709	1,595,043	251	16,027	25,960	1,611,070	
Södermanlands län	2	2	4	330	1,361	—	—	902	331	2,594	184,290	7	600	2,601	184,890	
Östergötlands län..	3	4	1	1,390	16,455	—	—	—	508	16,963	1,082,752	426	41,424	17,389	1,124,176	
Jönköpings län.....	1	1	7	63	—	—	—	—	367	367	23,850	4	550	371	24,400	
Kronobergs län.....	1	1	2	98	—	—	—	—	373	373	22,350	—	—	373	22,350	
Kalmar län.....	3	3	1	940	4,559	1,552	—	662	1,758	8,531	563,994	200	15,000	8,731	578,994	
Vernlands län.....	15	18	3	5,019	24,674	29,704	—	1,000	2,067	57,445	3,805,943	813	67,743	58,258	3,873,686	
Örebro län.....	37	41	3	11,722	77,196	51,200	—	7,988	2,557	138,941	8,593,188	2,842	223,838	141,783	8,817,026	
Vestmanlands län..	13	14	1	4,173	28,033	19,421	—	588	1,487	49,529	3,239,687	606	49,909	50,135	3,289,596	
Kopparbergs län...	25	33	7	9,185	71,026	71,087	1)1,409	—	811	144,333	9,187,572	1,665	122,763	145,998	9,310,335	
Gefleborgs län.....	11	16	5	4,977	23,434	46,925	—	—	638	70,997	4,768,670	390	29,468	71,387	4,798,138	
Vesternorrlands län	2	2	1	730	1,545	8,841	—	—	—	10,386	724,170	58	5,560	10,444	729,730	
Vesterbottens län..	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	121	144	37	41,168	269,324	238,123	1,409	11,140	10,897	530,893	34,120,503	7,304	575,257	538,197	34,695,760	

1) Tillverkad med kokstillblandning.

Tab. 3. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart jern och stål år 1897.

1. L ä n.	2. Begagnade verk.	3. 4. 5. 6. 7. 8. Härder för färskning och skrotsmältning.						9. Puddel-ugnar.	10. 11. 12. 13. Ugnar för götmetall.				14. Brännstålsugnar.	
		Lanca-shire-smält-härder.	Franché-Comté-smält-härder.	Vallon-smält-härder.	Härder för andra metoder.	Skrot-smält-nings-härder.	Summa.		Bes-semer-ugnar.	Martin-ugnar.	Degel-ståls-ugnar.	Summa.		
Stockholms stad.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—
Stockholms län.....	3	—	—	3	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—
Upsala län.....	10	25	—	14	—	—	39	—	—	—	2	1	3	2
Södermanlands län	4	5	3	—	—	—	8	—	—	—	1	—	1	—
Östergötlands län.....	8	30	—	—	—	1	31	1	—	—	3	—	3	—
Jönköpings län.....	6	1	2	—	—	3	6	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	4	—	2	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	4	7	1	—	—	1	9	—	—	—	1	—	1	—
Blekinge län.....	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—
Elfsborgs län.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Skaraborgs län.....	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Vernlands län.....	11	29	—	—	—	—	29	—	6	6	—	—	12	2
Örebro län.....	24	56	5	—	—	—	61	—	3	8	—	—	11	—
Vestmanlands län.....	15	46	1	—	—	2	49	3	2	10	—	—	12	1
Kopparbergs län.....	22	52	—	—	—	1	53	—	10	9	1	—	20	1
Gefleborgs län.....	12	30	2	4	—	—	36	—	8	1	—	—	9	—
Vesternorrlands län.....	3	4	2	—	1	1	8	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottens län.....	2	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Summa	132	287	19	21	1	12	340	4	29	44	4	77	6	

Tab. 4. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jemte skrotadt gjutgods af smidbart jern och stål år 1897.

Län.	Smältstycken och råskenor, ovälda.					G ö t m e t a l l, o v ä l d.								
	Lanca- shire.	Andra i hård beredda.	Puddel.	Tillsammans.		Bessomergötmetall.			Martingötmetall.					
				Ton.	Värde i kr.	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.			
												T o n.	Ton.	Värde i kr.
Stockholms stad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län.....	—	960	—	960	136,404	—	—	—	—	2,435	—	2,435	300,000	—
Upsala län.....	11,041	4,575	—	15,616	1,596,400	—	—	—	—	1,864	442	2,306	313,494	—
Södermanlands län ..	3,522	193	—	3,715	333,161	—	—	—	—	3,866	19	3,885	334,248	—
Östergötlands län....	20,018	14	129	20,161	2,037,558	—	—	—	—	10,501	185	10,686	985,612	—
Jönköpings län.....	170	223	—	393	32,865	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	—	213	—	213	18,643	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	4,492	45	—	4,537	431,533	—	—	—	—	2,933	78	3,011	320,701	—
Blekinge län.....	517	571	—	1,088	78,763	—	—	—	—	2,367	12	2,379	190,769	—
Elfsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,880	32	1,912	205,500	—
Skaraborgs län.....	—	87	—	87	6,981	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vermlands län.....	17,697	—	—	17,697	1,818,146	12,098	8	12,106	1,405,042	19,916	357	20,273	2,521,431	—
Örebro län.....	38,931	247	—	39,178	3,716,626	9,277	—	9,277	926,575	37,571	1,628	39,199	3,882,090	—
Vestmanlands län....	32,252	1,053	1,790	35,095	3,665,719	884	—	884	88,393	32,018	975	32,993	3,510,952	—
Kopparbergs län.....	30,768	20	—	30,788	2,825,973	47,054	1	47,055	4,645,134	38,296	439	38,735	3,864,618	—
Gefleborgs län.....	16,911	1,846	—	18,757	1,838,749	38,346	11	38,357	4,383,408	8,022	—	8,022	802,158	—
Vesternorrlands län..	1,132	141	—	1,273	144,270	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottens län....	74	—	—	74	6,004	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	177,525	10,188	1,910	189,632	18,687,795	107,650	20	107,670	11,448,552	161,669	4,167	165,836	17,231,573	—
Deraf »basiskt».....	—	—	—	—	—	26,373	—	26,373	2,522,978	47,205	238	47,443	4,686,220	—

Län.	G ö t m e t a l l, o v ä l d.										Summa smält- stycken, råskenor, göt och smidbart gjutgods.		Blåsstål eller oräckt brännstål.	
	Degelgötmetall.			S u m m a.										
	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.		G ö t.		Skrotadt gjutgods.		Göt och skrotadt gjutgods.		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.
			T o n.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.				
Stockholms stad.....	—	56	56	79,826	—	—	56	79,826	56	79,826	56	79,826	—	—
Stockholms län.....	—	—	—	—	2,435	300,000	—	—	2,435	300,000	3,395	436,404	—	—
Upsala län.....	360	—	360	108,060	2,224	275,820	442	145,734	2,666	421,554	18,282	2,017,954	378	90,790
Södermanlands län ..	—	—	—	—	3,866	328,607	19	5,641	3,885	334,248	7,600	667,409	—	—
Östergötlands län....	—	—	—	—	10,501	908,869	185	76,743	10,686	985,612	30,847	3,023,170	—	—
Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	393	32,865	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	18,643	—	—
Kalmar län.....	—	—	—	—	2,933	293,327	78	27,374	3,011	320,701	7,548	752,234	—	—
Blekinge län.....	—	—	—	—	2,367	189,337	12	1,432	2,379	190,769	3,467	269,532	—	—
Elfsborgs län.....	—	—	—	—	1,880	197,000	32	8,500	1,912	205,500	1,912	205,500	—	—
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87	6,981	—	—
Vermlands län.....	—	—	—	—	32,014	3,800,705	365	125,768	32,379	3,926,473	50,076	5,744,619	463	94,300
Örebro län.....	—	—	—	—	40,848	4,168,068	1,628	640,597	48,476	4,808,665	87,654	8,525,291	—	—
Vestmanlands län....	—	—	—	—	32,902	3,132,067	975	467,278	33,877	3,599,345	68,972	7,265,064	66	11,850
Kopparbergs län.....	254	21	275	84,485	85,004	8,516,756	401	77,481	86,065	8,594,237	116,853	11,420,210	15	3,400
Gefleborgs län.....	—	—	—	—	46,368	5,182,978	11	2,588	46,379	5,185,566	65,136	7,024,315	—	—
Vesternorrlands län..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,273	144,270	—	—
Vesterbottens län....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	6,004	—	—
Summa	614	77	691	272,371	260,942	27,293,534	4,264	1,658,962	274,206	28,952,496	463,838	47,640,291	922	200,340
Deraf »basiskt».....	—	—	—	—	73,578	7,154,950	238	54,248	73,816	7,209,198	—	—	—	—

Tab. 5. Stång-, fason- och finjern samt -stål jemte andra gröfre tillverkningar af smidesjern och stål år 1897.

1. Län.	2. 3. 4. Välda ämnen för export (blooms, billets etc.),			5. 6. 7. 8. Stångjern och -stål (bunkstål och stångjernsafhugg m. m. deri inbegripna),				9. 10. 11. 12. 13. Ej särskildt specificerad fasonjern och -stål,				14. 15. 16. 17. Band-, süm- och ej särskildt specificerad finjern,				
	framställda af		Tillsammans.	framställt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.		
	väll- jern.	göt- metall.		väll- jern.	göt- metall.	väll- jern.	göt- metall.	väll- jern.	göt- metall.	väll- jern.	göt- metall.	väll- jern.	göt- metall.			
	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län.....	—	—	—	—	780	—	780	183,310	—	—	—	—	—	—	—	
Upsala län.....	—	65	65	8,163	11,451	1,240	12,691	2,154,873	—	—	—	—	—	—	—	
Södermanlands län ..	—	—	—	—	1,686	1,241	2,927	370,465	—	—	—	—	—	—	—	
Östergötlands län....	—	—	—	—	12,169	5,950	18,119	2,422,101	32	1,384	1,416	194,400	4,427	551	4,978	730,157
Jönköpings län.....	—	—	—	—	340	60	400	56,025	—	—	—	—	—	—	—	
Kronobergs län.....	—	—	—	—	186	—	186	21,132	—	—	—	—	—	—	—	
Kalmar län.....	—	32	32	4,860	1,628	501	2,129	293,021	—	—	—	—	1,371	574	1,945	282,545
Blekinge län.....	—	—	—	—	998	1,567	2,565	307,848	—	—	—	—	—	—	—	
Elfsborgs län.....	—	—	—	—	—	1,734	1,734	232,300	—	—	—	—	—	—	—	
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	79	—	79	10,710	—	—	—	—	—	—	—	
Vermlands län.....	3	3,232	3,235	493,110	4,987	7,461	12,448	1,827,301	1) 57	—	57	14,000	4,442	7,882	12,324	2,175,785
Örebro län.....	10	1,449	1,450	172,198	18,386	2,274	20,660	2,824,274	—	811	811	105,368	12,861	6,766	19,627	2,621,450
Västmanlands län ...	—	298	298	53,233	26,216	5,006	31,222	4,394,901	80	—	80	12,025	5,785	4,024	9,809	1,465,428
Kopparbergs län.....	—	4,077	4,077	519,774	13,349	14,725	28,074	3,816,354	—	5,476	5,476	800,413	7,525	8,844	16,369	2,240,661
Gefleborgs län.....	—	4,539	4,539	693,752	7,978	13,775	21,753	3,131,910	—	—	—	—	3,591	5,642	9,233	1,407,314
Vesternorrlands län..	—	—	—	—	128	—	128	15,550	—	—	—	—	—	—	—	
Vesterbottens län....	—	—	—	—	96	—	96	9,814	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	13	13,692	13,705	1,945,090	100,457	55,534	155,991	22,071,889	169	7,671	7,840	1,126,206	40,002	34,283	74,285	10,923,340

1) Af brännstål.

1. Län.	18. 19. 20. Valstråd i ringar,			21. 22. 23. 24. 25. Tubämnen (af götmetall),			26. 27. 28. 29. Grof plåt,			30. 31. 32. 33. Jernvägskenor,						
	utvalsadt af		Tillsammans.	ihåliga.	massiva.	Tillsammans.	utvalsadt af		Tillsammans.	utvalsadt af		Tillsammans.				
	väll- jern.	göt- metall.					väll- jern.	göt- metall.		väll- jern.	göt- metall.					
	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.				
Stockholms län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Upsala län.....	—	—	—	—	—	27	27	4,119	—	—	—	—				
Södermanlands län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Östergötlands län....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,863	1,863	286,900	—				
Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Kalmar län.....	671	36	707	101,064	—	188	188	41,343	—	—	—	—				
Blekinge län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Elfsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Vermlands län.....	3,269	2,419	5,688	902,243	10	1,532	1,542	278,100	—	—	—	—				
Örebro län.....	2,726	1,627	4,353	593,033	2,459	2,841	5,300	941,506	—	3,646	3,646	565,053				
Västmanlands län....	242	581	823	133,806	2,869	3,981	6,850	1,340,000	38	1,711	1,749	344,140				
Kopparbergs län.....	2,443	8,146	10,589	1,431,868	—	3,568	3,568	639,782	—	9,109	9,109	1,508,821				
Gefleborgs län.....	—	2,074	2,074	318,177	10,926	5,259	16,185	4,332,170	—	—	—	—				
Vesternorrlands län..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Vesterbottens län....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Summa	9,351	14,883	24,234	3,480,191	16,264	17,396	33,660	7,577,020	38	16,329	16,367	2,704,914	—	112	112	14,148

Kommerskollegii berättelse om bergshandlingen år 1897.

Tab. 5. (Forts.) Stång-, fason- och finjern samt -stål m. m. år 1897.

1.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.
Län.	Skarfjern och bottenplåtar,				Jernväghjulband (tires),				Axlar,				Ankare och andra gröfre smiden,				Summornas summa.	
	utvalsade af		Tillsammans.		utvalsade af		Tillsammans.		framställda af		Tillsammans.		framställda af		Tillsammans.			
	väll-jern.	göt-metall.			väll-jern.	göt-metall.			väll-jern.	göt-metall.			väll-jern.	göt-metall.			väll-jern.	göt-metall.
Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.		
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	780	183,310
Upsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,783	2,167,155
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,927	370,465
Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	498	517	143,550	26,893	3,777,108
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	56,025
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	21,132
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	7	1,179	6	—	6	1,680	5,014	725,692
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,565	307,848
Elfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,734	232,300
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	10,710
Vermlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,029	1,029	381,467	—	217	217	86,830	36,540	6,158,836
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55,856	7,822,882
Vestmanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	519	109	628	123,816	318	745	1,063	266,395	52,522	8,133,744
Kopparbergs län	10	350	360	53,704	—	—	—	—	—	552	552	82,737	—	—	—	—	78,286	11,108,262
Gefleborgs län	—	—	—	—	—	1,602	1,602	376,500	—	283	283	77,626	—	101	101	45,400	55,770	10,382,849
Vesternorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128	15,550
Vesterbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	9,814
Summa	10	350	360	53,704	—	1,602	1,602	376,500	524	1,075	2,499	666,825	343	1,561	1,904	543,855	332,559	51,483,682

Tab. 6. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1897 af stångjern och -stål, bunkstål och stångjernsafhugg m. m. deri inbegripna.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
Län.	Stångjern och -stål (stångjernsafhugg, fin- och fasonjern samt -stål ej inbegripna):														Stångjernsafhugg.		Summa stångjern och -stål (kol. 8, 9, 13, 14, 15, 16).	
	U t s m i d t a f						Summa smidt stångjern och -stål, inbegripet bunkstål.		U t v a l s a d t a f			Summa valsadt stångjern och -stål, inbegripet bunkstål.						
	smältstycken, framställda medelst				göt-metall.	bränn-stål.			i händ beredt jern och stål.	puddel-jern och -stål.	göt-metall.							
	Lanca-shire-smide.	Franché-Comté-smide.	Vallon-smide.	annan händ-metod.			Ton.	Värde i kr.				Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.			
Stockholms län	—	—	780	—	—	—	780	183,310	—	—	—	—	—	—	—	780	183,310	
Upsala län	4,018	—	3,516	—	492	37	8,063	1,595,544	3,283	—	620	3,903	487,007	725	72,322	12,691	2,154,873	
Södermanlands län	—	157	—	22	—	—	179	21,074	1,466	—	1,241	2,707	345,674	41	3,717	2,927	370,465	
Östergötlands län	—	—	—	13	496	—	509	100,099	11,561	38	5,433	17,032	2,260,795	578	61,207	18,119	2,422,101	
Jönköpings län	—	108	—	84	—	—	192	24,825	148	—	60	208	31,200	—	—	400	56,025	
Kronobergs län	—	49	—	137	—	—	186	21,132	—	—	—	—	—	—	—	186	21,132	
Kalmar län	155	17	—	4	—	—	176	23,984	1,345	—	383	1,728	250,081	225	18,956	2,129	293,021	
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	998	—	1,567	2,565	307,848	—	—	2,565	307,848	
Elfsborgs län	—	—	—	—	32	—	32	11,500	—	—	1,702	1,702	220,800	—	—	1,734	232,300	
Skaraborgs län	—	79	—	—	—	—	79	10,710	—	—	—	—	—	—	—	79	10,710	
Vermlands län	1,857	—	—	—	1,202	181	3,240	552,432	2,642	—	3,597	6,239	976,769	2,969	298,100	12,448	1,827,301	
Örebro län	6,837	222	—	—	105	—	7,164	996,772	11,006	—	2,169	13,175	1,794,941	321	32,561	20,660	2,824,274	
Vestmanlands län	3,810	281	—	—	450	97	4,638	719,601	19,693	1,646	4,407	25,746	3,589,353	838	85,947	31,222	4,394,901	
Kopparbergs län	5,348	—	—	18	589	3	5,958	915,697	7,169	—	12,020	19,189	2,660,797	2,927	239,860	28,074	3,816,354	
Gefleborgs län	429	185	1,387	—	1,550	—	3,551	804,385	5,754	—	5,990	11,744	1,881,649	6,458	445,876	21,753	3,131,910	
Vesternorrlands län	—	106	—	22	—	—	128	15,550	—	—	—	—	—	—	—	128	15,550	
Vesterbottens län	96	—	—	—	—	—	96	9,814	—	—	—	—	—	—	—	96	9,814	
Summa	22,550	1,204	5,683	300	4,916	318	34,971	6,006,429	65,065	1,684	39,189	105,938	14,806,914	15,082	1,258,546	155,991	22,071,889	

Tab. 7. Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm i ton.						
belägenhet.	benämning.			Guld-malm.	Silfver- och bly-malm.	Koppar-malm.	Zink-malm.	Mangan-malm.	Svafvol-kis.	Summa.
Upsala län:										
Dannemora socken	Dannemora svafvelgrufva	1	684	—	—	—	288	—	206	494
	Summa för länet	1	684	—	—	—	288	—	206	494
	Värde i kronor	—	—	—	—	—	16,704	—	1,810	18,514
Östergötlands län:										
Värna socken	Bersbo gruffält	1	19,605	—	—	7,670	—	—	—	7,670
Godegårds socken	Ånnebergs zinkgrufvor, sek-tioner V och VI	1	34,184	—	—	—	1) 9,577	—	—	9,577
	Summa för länet	2	53,789	—	—	7,670	9,577	—	—	17,247
	Värde i kronor	—	—	—	—	46,000	383,080	—	—	429,080
Jönköpings län:										
Alseda och Ökna socknar	Ädelfors guldgrufva	7	8,228	2) 1,662	—	—	—	—	—	1,662
Ödestuga socken	Hohults mangangrufva	1	1,865	—	—	—	—	3) 343	—	343
	Summa för länet	8	10,093	1,662	—	—	—	343	—	2,005
	Värde i kronor	—	—	34,126	—	—	—	13,720	—	47,846
Elfsborgs län:										
Tydie socken	Räfgrufvan	1	90	—	—	—	—	38	—	38
	Summa för länet	1	90	—	—	—	—	38	—	38
	Värde i kronor	—	—	—	—	—	—	355	—	355
Vermlands län:										
Fernebo socken	Långbans grufvor	2	6,969	—	—	—	—	4) 2,368	—	2,368
	Summa för länet	2	6,969	—	—	—	—	2,368	—	2,368
	Värde i kronor	—	—	—	—	—	—	33,000	—	33,000
Örebro län:										
Lerbäckes socken	Ånnebergs zinkgrufvor:									
	sektion IV	4	19,297	—	1) 123	—	5) 9,184	—	—	9,307
Hammars socken	D:o sektioner I, II och III	9	30,370	—	1) 439	—	6) 9,871	—	—	10,310
Ijusnarsbergs socken	Kafveltorps gruffält	5	7,898	—	1,791	253	124	—	—	2,168
	Yxsjöfältet	2	598	—	—	15	—	—	—	15
	Summa för länet	20	58,163	—	2,353	268	19,179	—	—	21,800
	Värde i kronor	—	—	—	136,391	5,209	765,923	—	—	907,523
Vestmanlands län:										
Norbergs socken	Kallmora silfvergrufva	1	1,106	—	7) 1,199	—	—	—	—	1,199
	Nya Månsgrufvan	1	4,260	—	988	—	—	—	—	988
	Torfgrufvorna	1	7,564	—	1,035	—	—	—	—	1,035
Sala stad	Sala storgufva	1	12,278	—	8) 3,553	—	9) 5,049	—	—	8,602
	Summa för länet	4	25,208	—	6,775	—	5,049	—	—	11,824
	Värde i kronor	—	—	—	92,400	—	11,000	—	—	103,400
Kopparbergs län:										
Falu stad	Falu grufva	1	45,403	—	—	10) 16,734	—	—	311	17,045
Kopparbergs socken	Skyttgrufvan	2	16,500	—	—	400	3,600	—	—	4,000
Silfbergs socken	Östra Silfbergs grufva	1	250	—	—	—	20	—	—	20
	Hedvigsgufvan	1	4,000	—	—	—	200	—	—	200
	Lilla Labergsgrufvan	1	—	—	—	—	11) 100	—	—	100
Garpenbergs socken	Ryllshytte kompanigrufva	1	28,510	—	—	—	12) 8,800	—	—	8,800
Grangärde socken	Aronsgrufvan	1	1,200	—	940	—	—	—	—	940
	Långfallsgrufvan	1	17,034	—	—	—	13) 9,823	—	—	9,823
	Summa för länet	9	112,897	—	940	17,134	22,543	—	311	40,828
	Värde i kronor	—	—	—	5,000	288,478	285,300	—	3,732	582,510

1) Vunna genom anrikning. — 2) Deraf 9 ton ur äldre varp; 532 ton vunna genom anrikning. — 3) Deraf 45 ton genom anrikning. — 4) Deraf 544 ton vunna genom anrikning. — 5) Deraf 4,046 ton vunna genom anrikning. — 6) Deraf 5,589 ton vunna genom anrikning. — 7) Deraf 741 ton ur äldre varp. — 8) Deraf 211 ton vunna genom anrikning. — 9) Deraf 474 ton vunna genom anrikning. — 10) Guld- och silfverhaltig; den angifna kvantiteten omfattar 61 ton kopparmalm med skönjbart guld, uppskattad till ett värde af 35,000 kronor, samt 1,856 ton selenmalm till ett värde af 40,000 kronor; ur äldre varp äro erhållna 1,850 ton. — 11) Ur äldre varp. — 12) Deraf 1,624 ton genom anrikning. — 13) Deraf 2,901 ton genom anrikning.

Tab. 7. (Forts.) Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm i ton.						Summa.
belägenhet.	benämning.			Guld-malm.	Silfver- och bly-malm.	Koppar-malm.	Zink-malm.	Mangan-malm.	Svafvel-kis.	
Gefleborgs län:										
Jerfsö socken	Lilla Gäarfsgrufvan.....	1	140	—	—	1) 5	—	—	—	5
	Summa för länet	1	140	—	—	5	—	—	—	5
Vesternorrlands län:										
Attmars socken	Södra Saggmyrgrufvan	1	2) 15	—	—	—	—	—	—	—
Gudmundrå socken	Knöftlandsgrufvan	1	3) 25	—	—	—	—	—	—	—
	Summa för länet	2	40	—	—	—	—	—	—	—
Jemtlands län:										
Åre socken.....	Gustafs eller Fröå gruffält.....	2	893	—	—	123	—	—	—	123
	Summa för länet	2	893	—	—	123	—	—	—	123
	Värde i kronor	—	—	—	—	3,690	—	—	—	3,690
Norrbottens län:										
Arjeplogs socken	Merkenis grufvebolags grufvor	15	656	—	—	4) 7	—	—	—	7
	Summa för länet	15	656	—	—	7	—	—	—	7
	Summa för hela riket	67	269,622	1,662	10,068	25,207	56,636	2,719	517	96,839
	Värde i kronor	—	—	34,126	233,791	343,377	1,462,007	47,075	5,542	2,125,918

1) Utan angifvet värde. — 2) Nickelmalin, ej skrädd. — 3) Kopparmalm, ej skrädd. — 4) Koppar-, arsenik-, magnet- och svafvelkis jemte blyglans och blyerts utan angifvet värde.

Tab. 8. Uppfordringen ur stenkolsgrufvorna år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Stenkolsfältens			Antal uppforderings-schakt.	Brytnings-mängd (berg, stenkol och lera). Ton.	Erhållna produkter.						
belägenhet.	benämning.				Stenkol.				Eldfast lera.		
					N:r 1.	N:r 2.	N:r 3.	Flis.	Tillsammans.	Quantitet. Ton.	Värde. Kronor.
				T o n.							
Malmöhus län:											
Ekby socken	Skromberga	2	83,518	7,645	35,797	1) 3,802	—	47,244	257,438	2) —	—
Risekatslösa socken.....	Boserup	1	1,689	1,000	—	—	339	1,339	12,500	—	—
Höganäs, Väsby m. fl. socknar	Höganäs	2	99,587	14,846	21,049	13,883	—	49,778	314,441	24,986	24,986
Södra Vrams socken	Billesholm	3	125,038	62,155	11,277	—	—	73,432	654,579	31,573	52,623
	Ljungsgårda	1	14,541	4,573	772	—	—	5,345	47,569	7,260	12,100
Bjufs socken.....	Bjuf	2	90,760	28,964	16,810	1,200	—	46,974	322,357	38,930	64,883
Näs socken	Stabbarp	1	10,867	—	231	—	—	231	1,153	9,534	25,670
	Summa	12	426,000	119,183	85,936	18,885	339	224,343	1,610,037	112,283	180,262

1) Deraf 243 ton drifningskol. — 2) Enligt uppgift uppforderades 32,666 ton klinkerlera till ett värde af 72,093 kronor.

Tab. 9. Uppfordrad fältspat år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
F ä l t s p a t s b r o t t e n s		Antal arbetade fältspatsbrott.	E r h å l l e n f ä l t s p a t .			
belägenhet.	benämning.		1:ma.	2:da.	Till-sammans.	Värdo i kronor.
		T o n .				
Stockholms län:						
Österåkers socken	Ytterby ¹⁾	1	254	140	394	4,042
	Yttersberg (Svinninge) ¹⁾	1	²⁾ 995	³⁾ 3,043	4,038	53,267
	Margretelund (Härsbacka) ¹⁾	1	1,495	439	1,934	25,689
	Svinninge ¹⁾ och Lervik ¹⁾	2	626	867	1,493	13,973
	Summa för länet	5	3,370	4,489	7,859	96,971
Östergötlands län:						
Godegårds socken	Perstorp (Kristineberg)	1	—	1,088	1,088	4,350
Skodevi socken	Byle ¹⁾	1	200	—	200	1,456
	Summa för länet	2	200	1,088	1,288	5,806
Göteborgs och Bohus län:						
Myckleby socken	Myckleby	1	15	421	436	3,114
Torps socken	Töllås ¹⁾	1	2,002	1,147	3,149	46,560
Röra socken	Brattås ¹⁾	1	86	602	688	6,008
	Kocketorp	1	99	33	132	1,740
	Båtsbräcka	1	15	7	22	234
	Röd	1	115	70	185	1,198
Morlanda socken	Torebo och Vrångevatten	2	79	80	159	1,347
Dragsmarks socken	Munkeby	1	—	⁴⁾ 104	104	850
	Summa för länet	9	2,411	2,464	4,875	61,051
Örebro län:						
Hammars socken	Oskarsgrufvan	1	—	36	36	144
	Summa för länet	1	—	36	36	144
Vestmanlands län:						
Bro socken	Kolsva	1	—	4,860	4,860	34,020
	Summa för länet	1	—	4,860	4,860	34,020
Kopparbergs län:						
Grytnäs socken	Slogmossgrufvan	1	160	220	380	1,980
	Summa för länet	1	160	220	380	1,980
	Summa för hela riket	19	6,141	13,157	19,298	199,972

¹⁾ Jemte fältspat brytes här äfven kvarts. — ²⁾ Deraf ur äldre varp 555 ton. — ³⁾ Deraf ur äldre varp 2,405 ton. — ⁴⁾ Ur äldre varp.

Tab. 10. Tillverkningar af andra metaller än jern år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Bergverk.	Guld.		Silfver.				Bly.				Koppar.				Zink.	
	Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.	
	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Östergötlands län:																
Åtvidabergs kopparverk.....	—	—	1) 330	11,000	—	—	—	—	—	—	2) 400,000	145,000	3) 196,295	180,400	—	—
Jönköpings län:																
Ådelfors guldverk.....	4) 8,826	21,303	—	—	5) 1,5	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län:																
Helsingborgs kopparverk...	—	—	6) 400	1,600	—	—	—	—	—	—	7) 619,000	370,000	—	—	—	—
Örebro län:																
Åmmebergs rosthytta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8) 24,583,000	1,327,482
Kafveltorps koppar-, bly- och silfververk.....	9) 2,2	5,390	—	—	9) 208,7	14,700	10) 317,579	63,516	11) 322,134	64,427	12) 110,605	66,000	13) 92,300	73,840	—	—
Vestmanlands län:																
Sala silfververk.....	—	—	14) 918	2,400	15) 1,248,6	85,600	—	—	16) 1,157,675	220,300	—	—	—	—	—	—
Extraktionsverket vid Sala grufva.....	—	—	17) 4,190	15,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Extraktionsverket vid Sala Gamla hytta.....	—	—	18) 12,698	41,404	19) 517,0	36,190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kallmora blyverk.....	—	—	—	—	—	—	10) 525,045	115,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län:																
Falu kopparverk.....	10) 102,292	253,000	—	—	10) 242,4	17,000	—	—	—	—	20) 174,350	17,500	—	—	—	—
Näfverbergs kopparverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	113,818	279,693	18,536	71,704	2,218,2	153,596	842,624	178,516	1,479,809	284,727	1,303,955	598,500	288,595	254,240	24,583,000	1,327,482

1) Silfverprecipitat med 52,2 % silfver. — 2) Cementkoppar. — 3) Raffinadkoppar, vunnon på torra vägen. — 4) Deraf vunnet på torra vägen 6,7085 kg. och på våta vägen 2,1175 kg. — 5) Deraf vunnet på torra vägen 1,35 kg. och på våta vägen 0,15 kg. — 6) Silfverprecipitat med 5 % silfver. — 7) Cementkoppar med 70 % koppar. — 8) Rostadt zinkblende. — 9) Vunnet på torra vägen. — 10) Verkbly. — 11) Frisk- och raffinadbly. — 12) Råkoppar med 90 % koppar. — 13) Garkoppar. — 14) Silfverprecipitat med 4 % silfver. — 15) Vunnet på torra vägen; i den angifna kvantiteten ingår 72,1 kg. arbetssilfver med ett värde af 4,600 kr. — 16) Deraf frisk- och raffinadbly 1,148,375 kg., värde 218,000 kr., samt silfverglitt 9,300 kg., värde 2,300 kr. — 17) Silfverprecipitat med 6,7 % silfver — 18) Silfverprecipitat med omkr. 4 % silfver. — 19) Vunnet på våta vägen. — 20) Kopparskärsten.

Tab. 11. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Verkens		Koboltoxid.		Kopparvitriol.		Jernvitriol.		Alun.		Blyerts.		Brunsten, pulveriserad.	
belägenhet.	benämning.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Östergötlands län...	Åtvidabergs kopparverk...	700	9,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län.....	Pulveriseringsverket vid Dunkehällar.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	343,000	16,464
Kalmar län.....	Ölands alunverk.....	—	—	—	—	13,200	700	43,800	4,670	—	—	—	—
Kristianstads län....	Andrarums alunverk.....	—	—	—	—	2,030	140	8,700	900	—	—	—	—
Malmöhus län.....	Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken.....	—	—	—	—	35,105	1,400	78,148	8,600	—	—	—	—
Örebro län.....	Kafveltorps koppar-, bly- och silfververk.....	—	—	—	—	24,740	742	—	—	—	—	—	—
Vestmanlands län...	Vestanfors grafitverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	99,170	12,000	—	—
Kopparbergs län....	Falu kopparverk.....	—	—	1,315,357	368,000	156,450	9,000	—	—	—	—	—	—
Summa		700	9,100	1,315,357	368,000	231,525	11,982	130,648	14,170	99,170	12,000	343,000	16,464

Tab. 12. Motorer, använda vid grufvor och andra bergverk år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
	Motorer för handkraft.	Kreatursvandringsgar.	Vattenhjul och -turbiner.			Ångmaskiner.			Andra maskiner.			Summa.		
			Hela antalet.	Deraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Deraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Deraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Deraf med uppgifven styrka.	
				Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.
1:o. Vid grufvor och fältspatsbrott.														
Stockholms län.....	1	2	—	—	—	9	9	215	¹⁾ 1	—	—	13	9	215
Upsala län.....	—	—	4	4	132	15	15	388	—	—	—	19	19	520
Södermanlands län.....	—	—	1	1	20	8	8	87	—	—	—	9	9	107
Östergötlands län.....	1	1	1	1	12	3	3	58	—	—	—	6	4	70
Jönköpings län.....	6	—	—	—	—	2	2	40	²⁾ 1	1	4	9	3	44
Malmöhus län.....	—	—	—	—	—	45	45	1,782	³⁾ 3	3	22	48	48	1,804
Göteborgs och Bohus län.....	6	1	—	—	—	1	1	4	—	—	—	8	1	4
Elfsborgs län.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Vermlands län.....	—	2	34	34	392	2	2	18	—	—	—	38	36	410
Örebro län.....	12	16	68	68	1,239	35	35	578	⁴⁾ 7	7	185	138	110	2,002
Vestmanlands län.....	5	17	13	13	385	25	25	636	²⁾ 1	1	27	61	39	1,048
Kopparbergs län.....	9	12	26	26	402	39	39	570	⁵⁾ 26	26	527	112	91	1,499
Gefleborgs län.....	—	—	5	5	140	2	2	20	1	—	—	8	7	160
Vesternorrlands län.....	2	1	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 1	—	—	4	—	—
Jemtlands län.....	—	—	1	—	—	—	—	—	²⁾ 1	1	6	2	1	6
Norrbottnens län.....	—	2	—	—	—	5	5	432	—	—	—	7	5	432
Summa	43	54	153	152	2,722	191	191	4,828	42	39	771	483	382	8,321
2:o. Vid andra bergverk.														
Stockholms län.....	—	—	8	8	120	5	5	90	—	—	—	13	13	210
Upsala län.....	—	—	57	57	1,356	17	17	511	—	—	—	74	74	1,867
Södermanlands län.....	—	—	18	18	417	—	—	—	—	—	—	18	18	417
Östergötlands län.....	—	—	62	62	2,555	8	8	295	—	—	—	70	70	2,850
Jönköpings län.....	—	—	22	22	381	—	—	—	—	—	—	22	22	381
Kronobergs län.....	—	—	8	8	165	—	—	—	—	—	—	8	8	165
Kalmar län.....	—	—	24	24	474	4	4	140	¹⁾ 1	—	—	29	28	614
Blekinge län.....	—	—	2	2	112	1	1	12	—	—	—	3	3	124
Kristianstads län.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Malmöhus län.....	—	—	—	—	—	2	2	87	—	—	—	2	2	87
Elfsborgs län.....	—	—	5	5	170	—	—	—	—	—	—	5	5	170
Skaraborgs län.....	—	—	4	4	40	—	—	—	—	—	—	4	4	40
Vermlands län.....	—	—	140	140	8,389	5	5	99	—	—	—	145	145	8,488
Örebro län.....	—	—	210	210	8,023	9	9	510	—	—	—	219	219	8,533
Vestmanlands län.....	—	—	128	128	5,092	19	19	415	²⁾ 2	2	120	149	149	5,627
Kopparbergs län.....	—	—	173	170	11,285	20	20	930	—	—	—	193	190	12,215
Gefleborgs län.....	—	—	108	107	7,043	50	50	4,987	—	—	—	158	157	12,030
Vesternorrlands län.....	—	—	10	10	183	3	3	54	—	—	—	13	13	237
Vesterbottens län.....	—	—	5	5	77	—	—	—	—	—	—	5	5	77
Summa	—	1	984	980	45,882	143	143	8,130	3	2	120	1,131	1,125	54,132
Summornas summa	43	55	1,137	1,132	48,604	334	334	12,958	45	41	891	1,614	1,507	62,453

¹⁾ Vindhjul. — ²⁾ Fotogénmotor. — ³⁾ Elektriska motorer. — ⁴⁾ Deraf 4 elektriska motorer med 150 hkfr, 1 vattenpolaremaskin med 25 hkfr samt 2 membranpumpar. — ⁵⁾ Deraf 2 fotogénmotorer med tillsammans 12 hkfr samt 24 elektriska motorer.

Tab. 13. Antal arbetare, använda vid bergverken år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
L. ä n.	Jerngrufvor.				Guld-, silfver- och blygrufvor.				Koppargrufvor.				Zinkgrufvor.				Andra malmgrufvor.			
	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.
		Män.	Qv.			Män.	Qv.			Män.	Qv.			Män.	Qv.			Män.	Qv.	
Stockholms län	129	106	3	238	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala län	139	255	—	394	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	12) 5	16)	16)	16)	16)
Södermanlands län	88	71	2	161	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län	19	11	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	—	—	—	—	51	21	—	72	60	45	3	108	108	—	—	—	7	10	—	17
Kalmar län	—	1) 2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
Vermlands län	349	2) 219	37	3) 605	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17)	17)	17)	17)
Örebro län	1,417	4) 640	157	2,214	35	26	25	9) 86	15	12	10	37	186	348	19	13) 553	—	—	—	—
Vestmanlands län	568	5) 361	46	975	85	81	—	10) 166	—	—	—	—	14) 14)	14)	14)	—	—	—	—	—
Kopparbergs län	738	6) 1,619	75	2,432	10	2	—	12	155	115	—	11) 270	182	247	85	15) 514	18)	18)	18)	18)
Gefleborgs län	45	41	5	91	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesternorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	2	—	2
Jemtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	20	9	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	128	7) 1,527	—	1,655	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3,620	8) 4,852	325	8,797	181	130	25	336	258	185	13	456	477	599	104	1,180	13	12	—	25
Deraf under 18 år	136	620	137	898	2	48	25	75	—	51	10	61	1	157	25	183	—	3	—	3

1.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.
L. ä n.	Stenkolsgrufvor.				Fältspatsbrott.			Jernverk.			Guld-, silfver- och blyverk.			Kopparverk.			Öfriga verk.			Summa.			
	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Under jord. Män.	I dagen.		Summa.	Män.	Qv.	Summa.	Män.	Qv.	Summa.	Män.	Qv.	Summa.	Män.	Qv.	Summa.	Män.	Qv.	Tillsammans.
		Män.	Qv.			Män.	Qv.																
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	36	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	36
Stockholms län	—	—	—	—	38	39	22	27) 99	130	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	442	25	467
Upsala län	—	—	—	—	—	—	—	917	—	917	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,316	—	1,316
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	137	—	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	296	2	298
Östergötlands län	—	—	—	—	12	—	—	27) 12	1,067	—	1,067	19)	—	19)	70	—	22) 70	19)	—	19)	1,392	3	1,395
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	38	—	38	20	—	20	—	—	—	—	2	—	—	149	—	149
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	23	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	23
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	271	1	272	—	—	—	—	—	—	—	8	9	17	281	10	291
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	83	—	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	—	83
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	4	—	4
Malmöhus län	1,213	415	1	1,629	—	—	—	—	—	—	—	19)	—	19)	57	—	23) 57	32	—	32	1,717	1	1,718
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	41	42	18	27) 101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	18	101
Elfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Vermlands län	—	—	—	—	—	—	—	2,004	—	2,004	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,572	37	2,609
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	2,810	—	2,810	72	—	20) 72	24)	—	24)	118	—	25) 118	—	5,679	211	5,890
Vestmanlands län	—	—	—	—	—	15	15	30	2,211	—	2,211	115	—	115	—	—	8	—	8	—	3,444	61	3,505
Kopparbergs län	—	—	—	—	5	7	4	16	2,834	—	2,834	21)	—	21)	20	—	20	270	—	26) 270	6,204	164	6,368
Gefleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	2,440	—	2,440	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,530	5	2,535
Vesternorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	90	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	—	96
Jemtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	29
Vesterbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,659	—	1,659
Summa	1,213	415	1	1,629	96	103	59	258	15,103	1	15,104	207	—	207	147	—	147	442	9	451	28,053	537	28,590
Deraf under 18 år	86	31	—	117	1	22	11	34	1,150	—	1,150	33	—	33	5	—	5	7	—	7	2,353	208	2,561

1) Sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 2) Deraf 9 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 3) En del af dessa arbetare har äfven brutit manganmalm. — 4) Deraf 10 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 5) Deraf 5 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 6) Deraf 782 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 7) Deraf 1,089 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 8) Deraf 1,897 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — 9) Samtliga arbetare vid Ämmebergsfältet äro redovisade under zinkgrufvorna. — 10) En del af dessa arbetare (vid Sala storgruva) hafva äfven brutit zinkmalm. — 11) En del af dessa (vid Falu grufva) hafva äfven brutit svafvelkis; de vid Skyttgrufvan med brytning af koppar- och zinkmalm sysselsatta arbetarna äro redovisade under zinkgrufvorna. — 12) Hafva äfven brutit svafvelkis. — 13) Af de här upptagna arbetarna hafva en del (vid Ämmebergsfältet) äfven brutit blymalm (jfr ann. 9). — 14) Arbetarna redovisade under guld-, silfver- och blygrufvor. — 15) Af de här upp-

tagna arbetarna har en mindre del (vid Skyttgrufvan) äfven brutit kopparmalm (jfr ann. 11). — 16) Arbetarna redovisade under zinkgrufvorna. — 17) Arbetarna vid Långbansfältets järn- och mangangrufvor äro samtliga redovisade under järngrufvorna (jfr ann. 3). — 18) Arbetarna redovisade under koppargrufvorna (jfr ann. 11). — 19) Arbetarna redovisade under kopparverken. — 20) En del af dessa arbetare hafva äfven varit sysselsatta med tillverkning af koppar och jernvitriol. — 21) Arbetarna redovisade under "öfriga verk". — 22) En del af dessa arbetare hafva äfven varit sysselsatta med framställning af silfverprecipitat och koboltoxid (jfr ann. 19). — 23) En del af dessa arbetare hafva äfven varit sysselsatta med framställning af silfverprecipitat (jfr ann. 19). — 24) Arbetarna redovisade under guld-, silfver- och blyverken. — 25) De vid Kafveltorp med tillverkning af jernvitriol sysselsatta arbetarna äro redovisade under guld-, silfver- och blyverken. — 26) En del af dessa arbetare hafva äfven varit sysselsatta med tillverkning af guld och silfver (jfr ann. 21). — 27) En del af dessa arbetare hafva äfven varit sysselsatta med brytning af kvarts.

Tab. 14. Olyckshändelser vid bergverken år 1897.

Anm. Här upptagna dödade och skadade hafva, utom i särskildt anmärkta fall, varit manliga arbetare.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
L ä n.	Antal olyckshändelser.			Antal dödade.				Antal skadade, så att deraf uppstått oförmåga till arbete under minst 14 dagar.				Tillsammans dödade och skadade.		
	Vid grufvor och fältspatsbrott.	Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.		Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.		Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.	Vid andra bergverk.	Summa.
				Nere i grufvan.	Öfvan jord.			Nere i grufvan.	Öfvan jord.					
Stockholms län	1	16	17	—	—	2	2	1	—	16	17	1	18	19
Upsala län	12	13	25	—	—	2	2	6	6	11	23	12	13	25
Södermanlands län	11	1	12	—	—	—	—	7	4	1	12	11	1	12
Östergötlands län	13	28	41	1	—	1	2	9	3	27	39	13	28	41
Jönköpings län	5	—	5	—	—	—	—	5	—	—	5	5	—	5
Kalmar län	—	3	3	—	—	—	—	—	—	3	3	—	3	3
Blekinge län	—	9	9	—	—	—	—	—	—	1) 9	9	—	9	9
Malmöhus län	27	5	32	1	—	1	2	2) 26	—	4	30	27	5	32
Göteborgs och Bohus län	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1
Elfsborgs län	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Vermlands län	36	99	135	—	3) 1	4) 2	3	32	3	97	132	36	99	135
Örebro län	34	45	79	5	—	—	5	23	9	4) 45	77	37	45	82
Vestmanlands län	19	16	35	4) 2	—	—	2	4) 17	2	4) 16	35	21	16	37
Kopparbergs län	47	93	140	2	—	1	3	4) 41	4	5) 92	137	47	93	140
Gefleborgs län	—	61	61	—	—	—	—	—	—	61	61	—	61	61
Vesternorrlands län	—	7	7	—	—	—	—	—	—	7	7	—	7	7
Norrbottnens län	100	—	100	—	—	—	—	100	—	—	100	100	—	100
Summa	306	397	703	11	1	9	21	208	31	390	689	311	399	710

1) Deraf 1 kvinna. — 2) Deraf 2 under 18 år. — 3) Kvinna. — 4) Deraf 1 under 18 år. — 5) Deraf 9 under 18 år.

Tab. 15. Antal utmål, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1898.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
L ä n.	Af bergmästarne beviljade hvilostånd för:							Af bergsöfverst. bev. förlängning af hvilost. för:	Summa utmål.
	Jernmalm.	Silfver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Stonkol.	Summa.	Jernmalm.	
Stockholms län	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Södermanlands län	11	—	—	—	—	—	11	—	11
Jönköpings län	2	—	—	4	—	—	6	—	6
Malmöhus län	—	—	—	—	—	2	2	—	2
Vermlands län	6	—	—	—	—	—	6	—	6
Örebro län	24	2	—	—	—	—	26	6	32
Vestmanlands län	22	—	—	—	—	—	22	5	27
Kopparbergs län	69	9	1	—	1	—	80	2	82
Norrbottnens län	—	6	—	—	—	—	6	—	6
Summa	135	17	1	4	1	2	160	13	173

Kommerskollegii berättelse om bergshandteringen år 1897.

Tab. 16. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Mutsedlar, gällande													
1:0) Å nyupptäckta fyndigheter:	Jernmalm.	Guld- malm.	Silfver- och bly- malm.	Koppar- malm.	Mangan- malm.	Nickel- malm.	Zink- malm.	Molyb- den- malm.	Anti- mon- malm.	Svaf- vel- kis.	Mag- net- kis.	Grafit.	Summa.
Stockholms län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Upsala län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Södermanlands län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Östergötlands län	1	—	—	1) 6	—	—	2) 2	—	—	—	—	—	9
Jönköpings län	—	3) 12	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Kalmar län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Elfsborgs län	—	—	4) 3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Skaraborgs län	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Vermlands län	5) 3	—	—	1	—	—	—	—	—	6) 1	—	—	5
Örebro län	17	—	—	—	1	—	7) 1	—	1	—	—	—	20
Vestmanlands län	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Kopparbergs län	37	—	—	10	—	—	3	—	—	4	—	—	54
Jemtlands län	15	—	12	8) 14	—	1	—	9) 1	—	—	—	—	43
Norrbottns län	10) 358	11) 22	12) 6	13) 142	—	—	—	1	—	—	—	17	546
Summa	446	34	21	181	2	1	6	2	1	5	—	17	716
2:0) Å förut inmutade fyndigheter:													
Stockholms län	12	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13
Upsala län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Södermanlands län	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Östergötlands län	1	—	—	3	—	—	14) 8	—	—	—	—	—	12
Jönköpings län	2	15) 12	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	24
Kalmar län	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Elfsborgs län	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Vermlands län	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
Örebro län	82	—	16) 1	17) 5	—	—	18) 2	—	—	1	—	—	91
Vestmanlands län	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Kopparbergs län	106	1	4	8	—	2	5	—	—	—	—	—	126
Gefleborgs län	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Västernorrlands län	19) 1	—	1	—	—	20) 2	—	—	—	—	—	1	5
Jemtlands län	3	—	11	21) 4	—	3	—	—	—	1	—	—	22
Vesterbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottns län	127	—	22) 59	23) 81	—	—	—	—	—	—	—	—	267
Summa	408	13	79	119	—	7	16	—	—	2	1	1	646
Summornas summa	854	47	100	300	2	8	22	2	1	7	1	18	1,362

1) Koppar- och nickelmalm. — 2) Zink- och blymalm. — 3) Deraf 6 guld-, silfver- och kopparmalm. — 4) Deraf 2 silfver- och kopparmalm. — 5) Deraf 1 jern- och manganmalm. — 6) Svafvelkis, koppar- och silfvermalm. — 7) Zink- och blymalm. — 8) Deraf 6 koppar- och silfvermalm samt 1 kopparmalm och svafvelkis. — 9) Molybdenglans och kopparmalm. — 10) Deraf 7 jernmalm och svafvelkis. — 11) Deraf 9 guldmalm samt svafvel- och magnetkis. — 12) Deraf 1 silfver- och blymalm samt magnetkis. — 13) Deraf 46 koppar-, guld-, silfver-, bly- och zinkmalm jemte magnetkis, 1 koppar-, silfver- och nickelmalm jemte koboltglans, 2 koppar- och magnetkis jemte nickelmalm, 4 koppar-, arsenik-, svafvel- och magnetkis samt koboltglans, 3 kopparmalm och svafvelkis,

7 koppar- och magnetkis, 10 koppar-, jern- och guldmalm, 11 koppar-, jern-, guld- och silfvermalm samt 44 koppar- och jernmalm. — 14) Zink- och blymalm. — 15) Deraf 2 guld-, silfver- och kopparmalm. — 16) Silfver-, bly-, koppar- och zinkmalm. — 17) Deraf 2 koppar-, jern-, bly- och zinkmalm. — 18) Zink- och blymalm. — 19) Jern- och manganmalm. — 20) Deraf 1 nickelmalm och grafit. — 21) Deraf 2 kopparmalm och svafvelkis. — 22) Deraf 17 blyglans och zinkblende. — 23) Deraf 5 guldmalm jemte koppar- och svafvelkis, 1 koppar-, silfver- och nickelmalm jemte koboltglans, 2 koppar-, silfver- och nickelmalm jemte koboltglans och arsenikkis, 15 kopparkis, blyglans och magnetkis, 3 koppar-, jern-, guld- och silfvermalm samt 49 koppar- och jernmalm.

Tab. 17. Antal utmål, tilldelade under år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
L ä n.	Jernmalm.	Guldalm.	Silfver- och blymalm.	Zinkmalm.	Summa.
Jönköpings län	10	18	—	—	28
Vermlands län	1	—	—	1	2
Örebro län	4	—	—	—	4
Vestmanlands län	2	—	—	—	2
Kopparbergs län	4	—	2	—	6
Gefleborgs län	—	—	1	—	1
Summa	21	18	3	1	43

Tab. 18. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen ¹⁾ år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
A. Vid jernmalmsgrufvor, belägna i:								B. Vid andra grufvor, dock ej stenkolsgrufvor, belägna i:							
Antal utmål								Antal utmål ¹⁾							
med arbetsskyldigheten fullgjord								med arbetsskyldigheten fullgjord							
genom arbete under året								genom arbete under året							
med utan inom angränsande utmål.								med utan inom angränsande utmål.							
malmfångst.								malm(stenkols)fångst.							
genom arbete under föregående år.								genom arbete under föregående år.							
genom erläggande af afgift.								genom erläggande af afgift.							
under hvilo-stånd.								under hvilo-stånd.							
Summa.								Summa.							
Stockholms län.....	7	2	14	7	3	45	78	Stockholms län.....	—	2	—	—	—	2	4
Upsala län.....	6	1	2	—	1	15	25	Södermanlands län.....	—	1	—	—	3	1	5
Södermanlands län	9	12	1	1	—	3	26	Östergötlands län.....	2	3	—	—	—	—	5
Östergötlands län.....	1	—	—	—	—	—	1	Jönköpings län.....	7	5	35	1	9	2	59
Jönköpings län.....	12	4	—	—	—	4	20	Kalmar län.....	—	1	—	2	—	—	3
Kalmar län.....	1	—	—	—	—	—	1	Elfsborgs län.....	1	—	—	—	1	2	4
Vermlands län.....	16	6	—	7	18	44	91	Skaraborgs län.....	—	—	—	8	—	—	8
Örebro län.....	73	16	35	37	54	105	320	Vermlands län.....	—	2	3	—	1	4	10
Vestmanlands län.....	46	9	31	38	19	136	279	Örebro län.....	24	9	5	2	9	16	65
Kopparbergs län.....	86	33	80	43	68	166	476	Vestmanlands län	5	2	—	—	2	19	28
Gefleborgs län.....	4	2	—	—	4	1	11	Kopparbergs län.....	9	14	8	9	23	13	76
Norrbottnens län.....	41	6	138	—	5	19	209	Gefleborgs län.....	1	2	—	1	1	—	5
Summa (A)	302	91	301	133	172	538	1,537	Vesternorrlands län....	1	1	—	—	1	—	3
								Summa (B)							
								Kristianstads län:							
								a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....							
								Malmöhus län:							
								a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....							
								b) Utmål enligt äldre författning.....							
								Summa (C)							
								Summornas summa							

¹⁾ Beträffande stenkolsgrufvor jemväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områdena.

Tab. 19. Bergverken fördelade efter egare år 1897.

(Grufvor, ur hvilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, hvilka under året varit i gång).

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n .	Antal grufvor och faltspatsbrott				Antal jernverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.
	en-samma egare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma egare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma egare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma egare.	aktiebolag.	andra bolag.	
Stockholms stad	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Stockholms län	1	9	4	14	1	4	—	5	—	—	—	—	2	13	4	19
Upsala län	—	3	13	16	6	6	—	12	—	—	—	—	6	9	13	28
Södermanlands län	3	4	2	9	3	1	3	7	—	—	—	—	6	5	5	16
Östergötlands län	2	2	1	5	6	6	—	12	1	—	—	1	9	8	1	18
Jönköpings län	1	7	—	8	5	1	1	7	1	1	—	2	7	9	1	17
Kronobergs län	—	—	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—	5	—	—	5
Kalmar län	—	—	1	1	2	3	—	5	—	1	—	1	2	4	1	7
Blekinge län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1
Malmöhus län	—	4	3	7	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5	3	8
Göteborgs och Bohus län	9	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9
Elfsborgs län	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Vermlands län	—	21	9	30	1	14	10	25	—	—	—	—	1	35	19	55
Örebro län	3	49	58	110	3	33	15	51	—	1	1	2	6	83	74	163
Vestmanlands län	5	24	29	58	5	17	5	27	—	5	—	5	10	46	34	90
Kopparbergs län	12	42	37	91	5	27	7	39	1	1	—	2	18	70	44	132
Gefleborgs län	—	4	1	5	1	15	—	16	—	—	—	—	1	19	1	21
Vesternorrlands län	1	—	1	2	—	4	—	4	—	—	—	—	1	4	1	6
Jemtlands län	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Vesterbottens län	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2
Norrbottnens län	—	33	58	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	58	91
Summa	38	204	217	459	44	135	42	221	4	10	1	15	86	349	260	695

Tab. 20. För bevillning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1897.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
L ä n.	Jerngrufvor.		Stenkolsgrufvor.		Andra grufvor samt fältspatsbrott.		Jernverk.		Andra bergverk.		Tillsammans.	
	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor och fältspatsbrott.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor o. andra bergverk.	Uppskattad inkomst. Kronor.
Stockholms län	9	11,090	—	—	5	39,003	4	32,670	—	—	18	82,763
Upsala län	11	122,084	—	—	1	72,220	12	578,102	—	—	24	772,406
Södermanlands län	8	24,685	—	—	—	—	5	94,670	—	—	13	119,355
Östergötlands län	1	850	—	—	3	73,736	5	382,426	—	—	9	457,012
Jönköpings län	—	—	—	—	1	1,204	5	5,800	1	1,000	7	8,004
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	4	7,292	—	—	4	7,292
Kalmar län.....	—	—	—	—	—	—	5	67,445	—	—	5	67,445
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	82,468	—	—	1	82,468
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	760	1	760
Malmöhus län	—	—	6	220,944	—	—	—	—	1	30,000	7	250,944
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	5	8,822	—	—	—	—	5	8,822
Elfsborgs län.....	—	—	—	—	1	500	1	105,000	—	—	2	105,500
Vermlands län	23	129,049	—	—	2	13,610	18	479,761	—	—	43	622,420
Örebro län	63	430,426	—	—	13	361,495	48	915,491	2	61,166	126	1,768,578
Vestmanlands län	45	353,447	—	—	—	—	26	1,180,981	—	—	71	1,534,428
Kopparbergs län	55	979,475	—	—	4	134,000	30	1,606,265	1	60,835	90	2,780,575
Gefleborgs län	—	—	—	—	—	—	15	1,802,924	—	—	15	1,802,924
Vesternorrlands län	—	—	—	—	—	—	2	46,000	—	—	2	46,000
Norrbottnens län.....	15	132,576	—	—	—	—	—	—	—	—	15	132,576
Summa	230	2,183,682	6	220,944	35	704,590	181	7,387,295	6	153,761	458	10,650,272

Jernmalmsbrytningen i olika länder åren 1871—1896.

Ann. De produktionsiffror, som här äro betecknade med medietypor, grunda sig helt eller delvis på provisoriska uppskattningar.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
År.	Sverige. Ton.	Fin- land ¹⁾ . Ton.	Ryska riket (utom Fin- land ²⁾). Ton.	Tyska riket med Luxem- burg ³⁾ . Ton.	Bel- gien ⁴⁾ . Ton.	Stor- britannien och Irland ⁵⁾ . Ton.	Frank- rike ⁶⁾ . Ton.	Spanien ⁷⁾ . Ton.	Ita- lien ⁸⁾ . Ton.	Öster- rike ⁹⁾ . Ton.	Ungern (med Slavonien och Kroa- tien) ¹⁰⁾ . Ton.	Alge- riet ¹¹⁾ . Ton.	Amerikas Fören- ta Stater ¹¹⁾ . Ton.	Öfriga länder (Kuba, Grekland, Kanada m. fl.) ¹²⁾ . Ton.	Summa för samtliga jernmalms- produ- corande länder. Ton.
1871.....	662,539	41,215	791,328	4,368,075	697,272	16,597,024	2,099,706	585,763	85,517	771,398	321,334	172,333	3,440,000	48,000	30,681,504
1872.....	732,430	67,401	824,534	5,895,674	749,781	16,851,041	3,081,026	721,468	163,339	927,628	350,000	391,190	5,140,000	66,000	35,961,512
1873.....	832,490	58,416	843,235	6,177,576	503,565	15,827,480	3,051,124	811,926	259,418	1,040,461	350,000	420,696	5,160,000	62,000	35,308,387
1874.....	926,416	60,032	874,042	5,137,468	527,050	15,083,161	2,515,548	423,401	279,583	906,485	423,314	460,273	4,840,000	63,000	32,519,773
1875.....	822,437	82,680	981,187	4,730,353	365,044	16,074,950	2,505,870	520,095	227,547	704,984	390,419	522,630	4,080,000	61,000	32,060,196
1876.....	796,605	73,524	937,760	4,711,982	269,206	17,111,851	2,393,340	884,568	231,790	554,966	347,459	511,569	3,760,000	79,000	32,663,620
1877.....	738,803	29,850	816,358	4,980,048	234,127	16,960,681	2,426,278	1,578,150	229,732	538,701	345,559	454,236	4,160,000	70,000	33,562,523
1878.....	677,448	33,822	877,290	5,462,060	207,157	15,978,740	2,469,953	1,703,051	189,721	666,159	330,734	375,838	4,640,000	71,000	33,682,973
1879.....	645,365	44,818	954,331	5,859,440	195,212	14,610,495	2,271,173	1,754,295	186,857	628,246	320,632	417,853	5,528,000	74,000	33,490,717
1880.....	775,344	37,580	986,125	7,238,640	253,499	18,315,325	2,874,263	3,565,338	289,058	696,832	445,774	614,146	7,234,288	78,000	43,404,212
1881.....	826,137	30,025	987,239	7,599,801	223,412	17,726,034	3,032,070	3,502,681	421,065	618,964	465,479	656,646	8,534,000	212,000	44,835,553
1882.....	892,863	27,360	1,049,725	8,263,254	208,867	18,321,327	3,467,251	4,726,293	242,083	902,510	546,112	567,119	9,300,000	207,000	48,721,764
1883.....	885,124	30,957	966,309	8,756,617	215,670	17,662,002	3,297,853	4,526,279	203,582	882,313	598,424	556,980	9,260,000	199,000	48,041,110
1884.....	909,553	46,632	968,406	9,005,796	176,005	16,396,861	2,976,948	3,907,266	225,368	973,829	650,871	492,936	7,762,000	208,000	44,700,471
1885.....	873,362	29,536	1,064,204	9,157,869	187,118	15,665,404	2,318,104	3,933,298	200,955	931,471	651,289	419,174	7,722,000	259,000	43,412,784
1886.....	872,480	27,716	1,060,965	8,485,758	152,508	14,336,445	2,285,648	4,166,946	209,082	796,116	635,464	432,761	10,160,000	420,000	44,041,889
1887.....	903,186	30,531	1,325,054	9,351,106	172,436	13,308,233	2,579,465	6,796,266	230,575	846,566	566,061	437,643	11,481,000	436,000	48,404,122
1888.....	959,540	34,859	1,365,979	10,654,308	185,542	14,824,859	2,841,757	5,609,876	177,157	1,009,320	634,457	383,958	12,256,000	605,000	51,552,612
1889.....	985,904	48,693	1,591,174	11,002,188	181,526	14,779,537	3,070,389	5,710,639	173,489	1,115,153	665,619	351,800	14,750,330	678,000	55,104,441
1890.....	941,241	59,435	1,736,283	11,409,625	172,291	14,001,915	3,471,718	6,546,495	220,702	1,361,548	792,241	474,632	16,292,620	874,000	58,354,746
1891.....	987,405	58,692	1,939,816	10,657,521	202,204	12,982,740	3,579,286	4,882,080	216,486	1,231,248	875,563	404,964	14,824,637	2,145,000	54,987,642
1892.....	1,293,583	58,210	1,985,968	11,539,133	209,943	11,494,216	3,706,748	5,436,150	214,487	993,290	920,541	452,603	16,557,413	2,320,000	57,182,285
1893.....	1,483,762	53,810	2,041,183	11,457,533	238,783	11,383,264	3,517,438	5,497,540	191,305	1,109,112	977,248	393,921	11,773,031	2,330,000	52,447,930
1894.....	1,927,212	68,243	2,420,127	12,392,065	311,222	12,565,773	3,772,101	5,397,419	187,728	1,214,736	900,486	343,830	12,069,754	2,347,000	55,917,600
1895.....	1,904,662	67,725	2,859,300	12,349,600	312,637	12,817,261	3,679,767	5,514,339	183,371	1,384,911	955,263	318,416	16,212,936	2,570,000	61,130,188
1896.....	2,039,019	74,680	3,000,000	14,162,315	307,031	13,919,976	4,062,000	6,762,582	203,966	1,448,615	990,000	374,500	14,884,400	2,600,000	64,829,084

1) Enligt uppgift från Comité central de statistique i Petersburg samt enligt Statistisk årsbok för Finland. — 2) För åren 1871—1893 enligt uppgift från Comité central de statistique i Petersburg samt för åren 1894—1895 enligt Bergsdepartementets i ryska åkerbruks- och domänministeriet uppgifter. — 3) Ur Statistik des deutschen Reichs. — 4) Ur Statistical report of the american iron and steel association. — 5) Uppgifterna meddelade af Mr C. Le Neve Foster, one of Her Majesty's inspectors of mines, London. — 6) Ur Annuaire statistique de la France samt Statistique de l'industrie minérale en France et en Algérie. — 7) Ur skilda källor, granskade och kompletterade af Instituto geográfico y estadístico i Madrid. — 8) Ur Tavola sinottica dei principali elementi statistici och Annuario statistico italiano. — 9) Ur Statistisches Jahrbuch och Österreichisches statistisches Handbuch. — 10) Ur Statistisches Jahrbuch für Ungarn och Ungarisches statistisches Jahrbuch. — 11) Ur »Järnets statistik af H. Wedding» i Jernkontorets annaler 1890 och Statistical report of the american iron and steel association. — 12) Efter Report of the american iron and steel association, The production of iron ores in various parts of the world by John Birkinbine m. fl. källor.

Tackjernstillverkningen i olika länder åren 1871--1896.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
År.	Sverige.	Finland ¹⁾ .	Ryska riket (utom Finland ²⁾).	Tyska riket med Luxemburg ³⁾ .	Belgien ⁴⁾ .	Storbritannien och Irland ⁵⁾ .	Frankrike ⁶⁾ .	Spanien ⁷⁾ .	Italien ⁸⁾ .	Österrike ⁹⁾ .	Ungern (med Slavonien och Kroatien) ¹⁰⁾ .	Amerikas Förenta Stater ¹¹⁾ .	Öfriga länder ¹²⁾ .	Summa för samtliga tackjernerproducerande länder.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
1871.....	298,761	20,653	359,000	1,563,682	609,230	6,733,214	859,641	53,000	16,641	260,451	132,901	1,734,102	211,000	12,852,276
1872.....	339,409	19,449	399,000	1,988,395	655,565	6,849,800	1,217,838	56,000	24,000	312,800	146,857	2,589,492	244,000	14,842,005
1873.....	345,720	24,366	379,923	2,240,574	607,373	6,671,514	1,381,626	43,000	28,770	371,039	163,469	2,601,938	266,000	15,125,312
1874.....	327,852	24,784	378,751	1,906,263	532,790	6,087,271	1,415,807	40,000	28,736	332,157	161,898	2,439,682	240,000	13,915,991
1875.....	350,539	20,586	426,836	2,029,389	541,805	6,467,309	1,448,272	36,900	28,473	303,459	159,704	2,056,113	250,000	14,119,385
1876.....	352,467	26,094	441,552	1,846,345	490,508	6,660,893	1,435,212	44,491	18,599	273,046	127,379	1,898,864	247,000	13,862,450
1877.....	344,536	22,423	399,725	1,932,726	470,488	6,714,403	1,506,827	46,919	15,616	259,036	128,593	2,099,660	252,000	14,192,952
1878.....	340,858	14,398	417,289	2,147,641	518,646	6,483,148	1,521,274	66,763	18,995	293,197	141,053	2,338,034	235,000	14,536,296
1879.....	342,547	17,941	432,642	2,226,588	389,330	6,091,262	1,400,286	68,742	12,097	285,840	118,321	2,785,723	240,000	14,411,319
1880.....	405,713	22,456	448,228	2,729,038	608,084	7,873,221	1,725,293	85,939	17,336	320,302	143,932	3,896,554	308,000	18,584,096
1881.....	430,042	22,052	469,479	2,914,009	624,736	8,274,760	1,886,350	114,394	27,800	379,640	164,000	4,210,562	301,000	19,818,824
1882.....	398,945	22,254	478,903	3,380,806	726,946	8,724,067	2,039,067	120,064	24,778	435,478	176,261	4,697,296	330,000	21,554,865
1883.....	422,627	17,814	481,686	3,469,718	783,433	8,665,769	2,069,430	139,920	24,306	522,400	176,456	4,669,038	313,000	21,755,597
1884.....	430,534	22,706	509,510	3,600,613	750,812	7,936,715	1,871,537	124,363	18,405	539,621	194,725	4,163,434	301,000	20,463,975
1885.....	464,737	24,379	527,526	3,687,434	712,876	7,534,117	1,630,648	159,225	15,991	499,097	215,687	4,109,238	261,000	19,841,955
1886.....	442,457	18,052	530,948	3,528,660	701,677	7,121,910	1,516,574	148,000	12,291	485,313	234,667	5,774,262	298,000	20,812,811
1887.....	456,625	20,712	612,436	4,023,953	755,781	7,680,470	1,567,622	165,000	12,265	511,777	192,753	6,519,822	301,000	22,820,216
1888.....	457,052	19,685	667,116	4,337,121	826,850	8,126,953	1,683,349	165,000	12,538	586,121	204,106	6,593,574	352,000	24,031,465
1889.....	420,665	15,060	740,268	4,524,558	832,226	8,455,989	1,733,964	197,874	13,473	617,012	238,810	7,725,300	362,000	25,877,199
1890.....	456,103	23,750	926,723	4,658,451	787,836	8,030,681	1,962,196	170,782	14,346	666,273	299,107	9,349,946	524,000	27,870,194
1891.....	490,913	23,074	1,004,745	4,641,217	684,126	7,524,561	1,897,389	149,249	11,930	617,145	304,701	8,412,348	410,000	26,171,398
1892.....	485,664	24,167	1,014,252	4,937,460	753,268	6,816,603	2,057,389	134,299	12,729	630,790	309,857	9,303,512	437,000	26,916,990
1893.....	453,421	21,356	1,159,704	4,986,002	745,264	7,088,622	2,003,096	134,563	8,038	663,345	318,902	7,238,494	442,000	25,262,807
1894.....	462,809	21,174	1,312,760	5,380,039	818,597	7,546,179	2,069,714	123,798	10,329	742,372	329,985	6,763,906	450,000	26,031,662
1895.....	462,930	23,220	1,431,105	5,464,501	829,234	7,826,714	2,003,868	179,752	9,213	778,510	349,163	9,597,449	413,000	29,368,659
1896.....	494,418	25,670	1,629,810	6,372,575	959,000	8,798,236	2,339,537	246,326	11,287	816,967	360,000	8,761,097	437,000	31,251,923

1) Ur Statistisk årsbok för Finland. — 2) Ur Annuaire statistique de la Russie, Stahl und Eisen 1895 h. 3, Statistical report of the american iron and steel association samt The mineral industry, edited by R. P. Rothwell. — 3) Ur Statistik des deutschen Reichs. — 4) Ur Annuaire statistique de la Belgique. — 5) Ur Statistical abstract for the United kingdom och Mineral statistics of the United kingdom. — 6) Ur Annuaire statistique de la France och Statistique de l'industrie minière en France et en Algérie. — 7) Ur Revista minera, metalúrgica y de ingeniería, Estadística minera de España, Statistique de l'industrie minière en France et en Algérie och The mineral industry, edited by R. P. Rothwell. — 8) Ur Annuario statistico italiano. — 9) Ur Österreichisches statistisches Handbuch. — 10) Ur Statistisches Jahrbuch für Ungarn och Ungarisches statistisches Jahrbuch. — 11) Ur Statistical abstract of the United states. — 12) Efter The mineral industry by Rothwell.

